

Så tillgänglig är staten 2016

Uppföljning av myndigheternas tillgänglighetsarbete
enligt förordning 2001:526

Myndigheten
för delaktighet

Så tillgänglig är staten 2016

Myndigheten för delaktighet, 2016
Titel: Så tillgänglig är staten 2016

Myndigheten för delaktighet serie A 2016:10 (diarienummer 2016/0146)

ISBN: 978-91-87883-17-0 (pdf)

Utredare: Pedro Landfors

Rapporten finns att ladda ner från myndighetens webbplats www.mfd.se.
Alternativa format kan beställas från Myndigheten för delaktighet.

Postadress: Myndigheten för delaktighet,
Box 1210, 172 24 Sundbyberg
E-post: info@mfd.se
Fax: 08-600 84 99
Telefon: 08-600 84 00

Innehåll

Förord	4
Sammanfattning	5
Bakgrund	8
Uppföljningens historik.....	9
Årets uppföljning	10
Rapportens disposition och indelningar	10
Myndigheternas poäng 2016	13
Kriterier.....	13
Färre myndigheter uppnår kriterierna för grundläggande tillgänglighet.....	13
Utveckling under strategiperioden	15
Tillgänglig verksamhet	15
Myndighetens roll som arbetsgivare har förbättrats men mycket återstår.....	27
Tillgänglig kommunikation och information.....	33
Tillgängliga lokaler	39
Slutsatser.....	46
Strukturella insatser är viktiga	46
Positivt att tillgängligheten ökar för medborgarna.....	47
Större fokus på ansvaret som arbetsgivare behövs	47
Stora skillnader mellan myndighetskategorierna	48
Bilaga 1. Kriterier	50
Grundläggande kriterier för tillgänglighet	50
Kriterier för kommunikation och information	50
Kriterier för lokaler (huvudkontoret).....	51
Bilaga 2. Resultat i tabellform	53

Förord

Myndigheten för delaktighet följer, på uppdrag av regeringen, årligen upp myndigheternas arbete med tillgänglighet utifrån förordning SFS 2001:526. Förordningen slår fast att statliga myndigheter ska verka för att personer med funktionsnedsättning ska ges möjlighet till full delaktighet i samhällslivet och till jämlika levnadsvillkor.

Den här rapporten innehåller resultat från 2016 års enkät och en sammanfattning av utvecklingen under den funktionshinderspolitiska strategiperioden 2011-2016.

Resultaten visar att myndigheterna arbete under strategiperioden har gått framåt inom flera områden. Samtidigt noteras stora variationer i resultaten över tid, vilket tyder på att utvecklingen påverkas av andra faktorer och att det förmodligen återstår mycket arbete innan funktionshinderperspektivet finns integrerat i myndigheternas verksamhet.

Årets rapport har genomförts vid vår avdelning för uppföljning och analys. Författare till rapporten är utredare Pedro Landfors. Avdelningschef Nina Lindqvist har ansvarat för arbetet.

Vi vill rikta ett särskilt tack till de myndigheter som har deltagit i årets undersökning. Det är vår förhoppning att materialet även ska vara ett stöd i det viktiga arbetet med att skapa ett tillgängligt samhälle där alla har möjlighet att delta.

Sundbyberg i juni 2016

Malin Ekman Aldén
Generaldirektör

Sammanfattning

Enligt förordning (SF 2001:526) om de statliga myndigheternas ansvar för genomförande av funktionshinderspolitiken ska de statliga myndigheterna särskilt verka för att deras verksamhet, lokaler och information är tillgänglig för personer med funktionsnedsättning.

Myndigheten för delaktighet har utifrån förordningen i uppdrag att följa upp myndigheternas arbete med det systematiska tillgänglighetsarbetet.

Årets rapport analyserar i första hand strategiperioden år 2011-2016. Förutom att presentera den övergripande utvecklingen för alla myndigheter under denna tidsperiod presenteras också data nedbruten på olika kategorier av myndigheter, såsom exempelvis strategiska myndigheter, högskolor och domstolar.

Resultaten av årets enkät visar att det systematiska tillgänglighetsarbetet har gått bakåt på flera områden i jämförelse med föregående år. Över tid har resultaten fluktuerat, vilket kan ses som att funktionshindersperspektivet inte till fullo är integrerat i myndigheternas verksamheter, utan styrs av särskilda insatser eller korrelation med annat arbete som utförs i myndigheten.

Färre myndigheter uppger i år att de har genomfört inventeringar av exempelvis lokaler, skriftlig information och kommunikation. Däremot är det en större andel som uppger att de har inventerat webbplatsen. Myndigheternas arbete med att tillgängliggöra sin information och kommunikation lyftes i förra årets rapport fram som ett av de större framstegen. I år går det dock att se en svag negativ utveckling på dessa områden, vilket också gäller för myndigheternas arbete med de egna webbplatserna. Denna utveckling understryker vikten av att arbetet med tillgängligheten måste vara långsiktigt och framförallt systematiskt.

Kartläggningen av strategiperioden visar, trots årets resultat, på en övergripande positiv utveckling när det kommer till myndigheternas arbete med den generella tillgängligheten. En stor del av den positiva utvecklingen står de strategiska myndigheterna för tillsammans med bland annat museerna.

De områden där det framförallt sker utveckling i positiv riktning är arbetet med att tillgängliggöra de egna lokalerna och den egna webbplatsen.

Fyra av fem myndigheter har åtgärdat hinder i de publika lokalerna, och något färre när det kommer till personalutrymmen. Dessa åtgärder är väsentliga för att personer ska kunna besöka och ta del av myndigheternas information. Samtidigt är det desto färre myndigheter som har tillgängliggjort sin skriftliga information och har rutiner för detta. Här har utvecklingen även varit svagare än på många andra områden.

Knappt hälften av myndigheterna ställer krav på tillgänglighet i upphandling av varor och tjänster, desamma gäller för om det finns pengar avsatta i budgeten för åtgärder.

När det kommer till det systematiska arbetsmiljöarbete är det nu närmare nio av tio myndigheter som anger att funktionshinderperspektivet finns med, däremot är det inte lika vanligt förekommande i de andra planarbetena. Exempelvis har ingen utveckling skett under strategiperioden när det gäller arbetet med att föra in ett funktionshinderperspektiv i verksamhetsplanen. Dessutom ser vi en negativ utveckling av arbetet med att etablera en handlingsplan och att utse en samordnare under strategiperioden.

Mellan olika kategorier av myndigheter finns stora variationer, såväl för utvecklingen under strategiperioden som i årets resultat. De strategiska myndigheterna visar upp ett resultat och en utveckling som skiljer sig avsevärt i jämförelse med resterande kategorier av myndigheter. Resultaten är framförallt jämnt fördelade över områdena, vilket inte är fallet för någon annan kategori och indikerar att det bedrivs övergripande arbete med tillgängligheten inom verksamheterna. Undersökningen visar att utöver de strategiska myndigheterna arbetar museerna och till viss del högskolorna bra med tillgängligheten på en bred front, samtidigt som domstolarna visar upp en positiv utveckling under strategiperioden. En utveckling som delvis kan förklaras utifrån annan styrning.

Rapporten visar också att de kundintensiva myndigheterna har kommit längre på de arenor där de möter medborgaren, det vill säga i besöksdelar och i information. Framförallt gäller detta de myndigheter som är kundintensiva när det kommer till både lokaler och information.

Trots den positiva utvecklingen under strategiperioden pekar de övergripande resultaten och framförallt de mellan de olika myndighetskategorierna på att utvecklingen går för långsamt och att det finns en otydlighet kring vilket ansvar som finns kopplat till förordning (2001:526). Den största utvecklingen kan noteras hos myndigheter och/eller inom områden där en tydlig styrning i form av uppdrag, lagstiftning eller annan styrning finns.

Bakgrund

I förordning (2001:526) om de statliga myndigheternas ansvar för genomförandet av funktionshinderspolitiken slår regeringen fast att de statliga myndigheterna har ett särskilt ansvar för att genomföra funktionshinderspolitiken.

Bakgrunden till förordningen finns i regeringens proposition Från patient till medborgare – En nationell handlingsplan för handikappolitiken¹, som utgjorde den tidigare funktionshinderpolitiska strategin mellan åren 2000-2010. I denna klargörs det att varje myndighet har ett grundläggande ansvar för att inom sitt ansvarsområde leva upp till de nationella målen för funktionshinderspolitiken och FN:s standardregler (nuvarande konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning).

Statliga myndigheter ska vara föredömen när det gäller att göra sin verksamhet, information och lokaler tillgängliga. Funktionshindersperspektivet ska ingå som en naturlig del i varje myndighets ordinarie verksamhet. Det innebär att myndigheterna inom sina verksamhetsområden bör verka för att de funktionshinderpolitiska målen och FN:s standardregler integreras i verksamheten, och på så vis möjliggöra för delaktighet och jämlikhet för personer med funktionsnedsättning. Myndigheterna bör även verka för lika rättigheter och möjligheter för alla oavsett funktionsnedsättning, samt motverka alla former av diskriminering.

Förordning (2001:526) anger att de statliga myndigheterna ska arbeta mot de nationella målen, vilket innebär ”en samhällsgemenskap med mångfald som grund där samhället utformas så att kvinnor och män, liksom flickor och pojkar med funktionsnedsättning blir fullt delaktiga i samhällslivet och får jämlika levnadsvillkor”².

---

¹ Regeringen (2000) Från patient till medborgare – En nationell handlingsplan för handikappolitiken.

² Regeringskansliet (2011) En strategi för genomförande av funktionshinderpolitiken 2011-2016

I strategin för genomförandet av funktionshinderspolitiken år 2011-2016 anges att förordning (2001:526) fortsatt ska ses som ett verktyg som tillämpas i det funktionshinderpolitiska arbetet ³.

Myndigheten för delaktighets Riktlinjer för tillgänglighet – Riv hindren är ett stöd men också rekommendationer utifrån förordning (2001:526) om vad som krävs för att en myndighet ska betraktas som tillgänglig utifrån de tre områdena verksamhet, information och lokaler.⁴

- Att göra verksamheten tillgänglig betyder att integrera funktionshindersperspektivet i myndigheternas planering, beslut och processer – samt att ta sitt ansvar som arbetsgivare
- Att göra informationen tillgänglig innebär att göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning att kommunicera med myndigheten och ta del av dess information via tryckta medier, telefon, webb, film och möten.
- Att göra lokalerna tillgängliga betyder att personer med funktionsnedsättning ska kunna besöka en myndighet och kunna ta del av och delta i verksamheten där. Lokalerna ska också kunna fungera som arbetsplats för personer med funktionsnedsättning.

Uppföljningens historik

Uppföljning av myndigheternas arbete utifrån förordning (2001:526) har pågått sedan år 2003 genom att en enkät har gått ut till Sveriges alla myndigheter med fler än tio anställda.

Enkäten togs ursprungligen fram av dåvarande Handikappombudsmannen, för att senare tillfalla Myndigheten för handikappolitisk samordning (Handisam). Vid bildandet av Myndigheten för delaktighet år 2014 kom ansvaret för uppföljningen att tillfalla Myndigheten för delaktighet.

Uppföljningen och enkäten bygger i stor utsträckning på de riktlinjer för tillgänglighet som Handikappombudsmannen tog fram år 2002 för att

---

³ Regeringskansliet (2011) En strategi för genomförande av funktionshinderpolitiken 2011-2016

⁴ Myndigheten för delaktighet (2015) Riktlinjer för tillgänglighet – Riv hindren

precisera vad tillgänglighet var i förhållande till förordning (2001:526). Riktlinjerna utkom i en reviderad version under våren 2015.⁵

Via ett regeringsuppdrag som gavs till Handisam år 2009 kom enkäten att utgöra underlag till Öppna jämförelser och det webbverktyg som finns på Myndigheten för delaktighets webbplats.

Kriterierna i Öppna jämförelser består av utvalda frågor/indikatorer från enkäten. Indikatorerna kan anses vara relevanta för en stor grupp medborgare och beskriver mer än att exempelvis komma in i en lokal med rullstol eller kontratsmarkera en trappa. Syftet med indikatorerna är att de ska vara övergripande och fånga in ett område som anses större än den faktiska frågan. Indikatorerna ska fungera beskrivande myndigheternas arbete med den systematiska tillgängligheten över tid.⁶

Årets uppföljning

I år (2016) skickades enkäten ut den 29 februari till 276 statliga myndigheter, varav 275 besvarade enkäten. Svarsfrekvensen var 99 procent, vilket är fyra procent högre än föregående år då svarsfrekvensen var 95 procent. I redovisningen av de aggregerade resultaten ingår endast 274 myndigheter då en myndighet inkommit efter svarstidens slut. Däremot redovisas denna myndighet i Öppna jämförelser.

Antalet statliga myndigheter i undersökningen har ökat med fem stycken från föregående år, från 271 till 276 myndigheter. Dessutom har Myndigheten för internationella adoptionsfrågor bytt namn till Myndigheten för familjerätt och Föräldraskapsstöd i och fått breddat uppdrag och nya uppgifter.

Rapportens disposition och indelningar

I den rapportens första del, Myndigheternas poäng 2016, presenteras en överblick och sammanställning av poängen för Öppna jämförelser. Poängen finns också på Myndigheten för delaktighets webbplats. Där går det att jämföra myndigheterna utifrån år, departement, kategori, storlek och kundintensiva. Poängen bygger på kriterierna som presenteras för tre områden (se bilaga 1). Varje uppfyllt kriterium ger myndigheten en

---

⁵ Myndigheten för delaktighet (2015) Riktlinjer för tillgänglighet – Riv hindren

⁶ Handisam (2009) Förslag på öppna jämförelser av tillgängligheten i staten.

poäng. Det totala antalet kriterier för varje område speglar den maximala poängen som myndigheten kan uppnå för varje enskilt område.

Områdena är:

- Grundläggande tillgänglighet (13 kriterier).
- Tillgänglig kommunikation (14 kriterier).
- Tillgängliga lokaler med avseende på myndighetens huvudkontor (17 kriterier)

I rapportens andra del, Utvecklingen under strategiperioden, presenteras resultat från årets Myndighetsenkäten på aggregerad nivå. Här ges även en sammanställning och en jämförelse över tidsperioden 2011–2016.

Avsikten med sammanställningen är att kartlägga den utveckling som skett under strategiperioden, i och med att förordning (2001:526) nämns som ett av flera verktyg för tillgänglighet i En strategi för genomförande av funktionshinderspolitiken 2011-2016. Presentationen utgår från ett antal utvalda enkätfrågor som anses ha relevans för att kunna säga något om utvecklingen överlag och för myndigheterna som helhet.

Tillsammans med den övergripande presentationen av utvecklingen för samtliga myndigheter presenteras även relevanta data för kategorier av myndigheter. Indelning har gjorts för att få en bättre bild av hur olika typer av myndigheter arbetar med tillgängligheten. Kategorierna är:

- Strategiska myndigheter (22 st.)
- Högskolor/Universitet (31 st.)
- Museer (11 st.)
- Domstolar (73 st.)
- Länsstyrelser (21 st.)
- Övriga rättsmyndigheter (8 st.)
- Övriga myndigheter (108 st.)

Siffrorna inom parentes anger antalet myndigheter inom varje kategori som har deltagit i årets undersökning. Avsikten med att dela upp den aggregerade nivån i kategorier är att kartlägga utvecklingen inom varje enskilt verksamhetsområde, för att ge en tydligare bild och förståelse av

utvecklingen i sin helhet. Bilden blir även mer rättvis då myndigheternas verksamheter många gånger har en skiftande karaktär med olika mål och förutsättningar.

Inom vissa områden presenteras data utifrån bakgrundsvariabeln *kundintensiva*. Bakgrunden till variabeln är att vissa myndigheter i större utsträckning än andra har mer direkt kontakt med medborgarna. Dessa myndigheter kan ha många besökare i sina lokaler eller tät informationskontakt. Myndigheten klassas som kundintensiva när det kommer till information, eller lokal- och information. Syftet med denna uppdelning är att visa om kundintensiva i större utsträckning är tillgängliga inom dessa områden än övriga myndigheter. Presentation av dessa data kommer enbart ske utifrån årets undersökning och därmed inte täcka upp strategiperioden.

- Kundintensiva information (38 st.)
- Kundintensiva lokal- och information (10 st.)
- Ej kundintensiva, övriga/ ej klassade (228 st.)

Siffrorna inom parentes anger antalet myndigheter inom bakgrundvariabeln *kundintensiva*.

Efter presentationen av årets aggregerade data på övergripande nivå och nedbruten på de två bakgrundsvariablerna som nämnts ovan, presenteras en sammanfattande analys med syfte att beskriva samt problematisera utvecklingen under strategiperioden.

Myndigheternas poäng 2016

I det här avsnittet presenteras en sammanställning av myndigheternas poäng i myndighetsuppföljningen 2016.

Resultaten redovisas i sin helhet som Öppna jämförelser – Myndighetsuppföljning 2016 på Myndigheten för delaktighets webbplats www.mfd.se.

Kriterier

Poängsättningen bygger på beslutade kriterier inom de tre områdena grundläggande tillgänglighet, information och kommunikation samt lokaler. Utifrån enkätsvaren ges myndigheterna en sammanlagd poäng inom varje område. Avsikten med kriterierna är att mäta myndigheternas tillgänglighet. Poängen blir i sin tur en indikator på hur arbete fortskrider alternativt har upprätthållits. Området grundläggande tillgänglighet är en sammanslagning av olika indikatorer, med avsikt att försöka mäta den generella tillgängligheten i verksamheten.

Mer information om kriterierna finns i bilaga 1.

Färre myndigheter uppnår kriterierna för grundläggande tillgänglighet

Den samlade bedömningen av enkätresultaten visar att tio myndigheter uppnår samtliga 13 kriterier för grundläggande tillgänglighet, jämfört med nio myndigheter föregående år. Årets resultat visar att det är 80 myndigheter (29 procent) som har förbättra sitt arbete med den grundläggande tillgängligheten, att jämföra med 89 myndigheter i förra årets undersökning.

Det är samtidigt ett större antal, 83 myndigheter, som har backat när det kommer till den grundläggande tillgängligheten. Det innebär att 120 myndigheter (42 procent) har stått stilla i arbete sedan föregående år. Utfallet av detta resultat kan delvis ses i tabell 1. Det är fler myndigheter som framförallt befinner sig i poängintervallen 4-6 poäng jämfört mot föregående år. Det är även fler myndigheter som i år befinner sig inom poängintervallen 0-3 poäng.

Årets undersökning visar att det är flest antal myndigheter som placerar sig på 8 poäng (18 procent) därefter 6 poäng (15 procent), vilket delvis skulle kunna förklara att den förändring som går att se i årets enkät när det kommer till rörelsen inom de olika poängintervallerna.

Tabell 1. Andel myndigheter. Procent som erhållit följande poäng, avseende grundläggande kriterier för tillgänglighet.

Poäng	2011	2012	2013	2014	2015	2016
0-3 poäng	7%	6%	5%	5%	3%	5%
4-6 poäng	29%	31%	18%	24%	20%	25%
7-9 poäng	42%	40%	50%	43%	47%	41%
10-13 poäng	22%	23%	27%	28%	30%	29%
Totalt	100	100	100	100	100	100
Antal svarande myndigheter	261	275	289	285	257	275

I tabell 1 går det att se en positiv utveckling under strategiperioden. Andelen myndigheter som befinner sig inom spannet 10-13 poäng har ökat med sju procent. Samtidigt befinner sig färre myndigheter i den lägsta poängintervallen.

Det är emellertid problematiskt att det verkar finnas en viss fluktuation när det kommer till myndigheterna som befinner sig i mellansiktet 4-9 poäng och där andelen varierar från år till år. Detta skulle kunna vara en indikation på att frågan ibland lyfts men att det inte finns någon övergripande förankring inom myndigheten, vilket innebär att den inte integreras inom den ordinarie verksamheten.

Utveckling under strategiperioden

I det här avsnittet presenteras myndigheternas resultat i 2016 års myndighetsenkät på aggregerade nivå, tillsammans med en överblick av utvecklingen under strategiperioden 2011-2016.

Tillgänglig verksamhet

De statliga myndigheterna ska verka för att den egna verksamheten är tillgänglig. Det innebär bland annat att bedriva en verksamhet som inte utestänger någon och på så sätt är ett föredöme i samhället.

För att myndigheten ska bli tillgänglig måste funktionshindersperspektivet finnas med i planering, beslut och processer som bland annat den interna verksamheten. För att åstadkomma detta bör rutiner skapas. Det kan handla om att ta hänsyn till tillgänglighetsaspekterna vid förändringar i lokalerna eller vid en eventuell omorganisation.

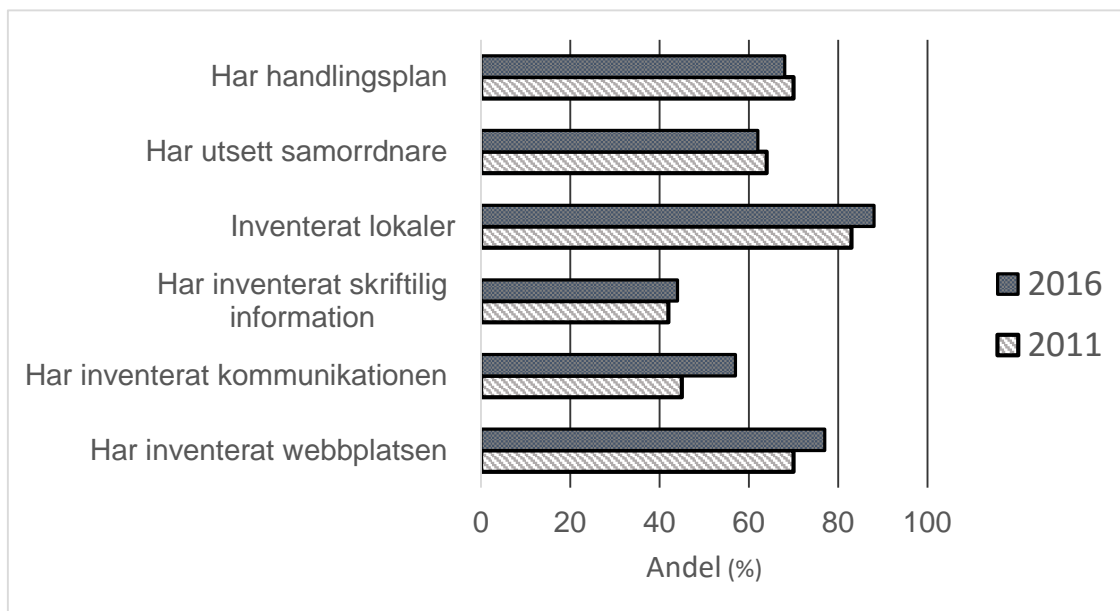
Ett sätt att arbeta med tillgängligheten kan vara att ta fram en övergripande policy för arbetet. Policyn kan även ingå i handlingsplanen för tillgänglighet.

Många myndigheter saknar en handlingsplan

Många myndigheter saknar fortfarande en handlingsplan för det funktionshinderspolitiska arbetet. I årets uppföljning uppger 68 procent av myndigheterna att de har en färdig handlingsplan, vilket är två procentenheter färre än föregående år.

Det går också att se en liknande tillbakagång mellan åren 2011 och 2016 (diagram 1 nedan).

Diagram 1. Andelen myndigheter som har organiserat sitt tillgänglighetsarbete utifrån handlingsplan, samordnare och inventering av lokaler, skriftlig information, kommunikation och webbplats. År 2011 och 2016. Procent.

I likhet med utvecklingen för handlingsplanerna, har andelen av de myndigheter som anger att de har utsett en samordnare minskat över tid. I årets undersökning anger 62 procent av myndigheterna att de har utsett en samordnare vilket, är en ökning med en procentenhet från föregående år, men samtidigt en minskning med två procentenheter sedan 2011.

Inventeringar är tänkta att ligga till grund för handlingsplaner. Andelen myndigheter som genomfört inventering av verksamhet, lokaler och information har minskat från föregående år, men däremot ses en ökning sedan 2011.

Det är 88 procent av myndigheterna som uppger att de har inventerat sina lokaler till stor del eller fullständigt, vilket innebär en minskning med två procentenheter från föregående år, men en ökning med fem procentenheter sedan 2011.

Det enda området som visar på en positiv utveckling från föregående år är inventering av webbplats, från 76 procent till 77 procent. Ökningen från år 2011 är ännu större.

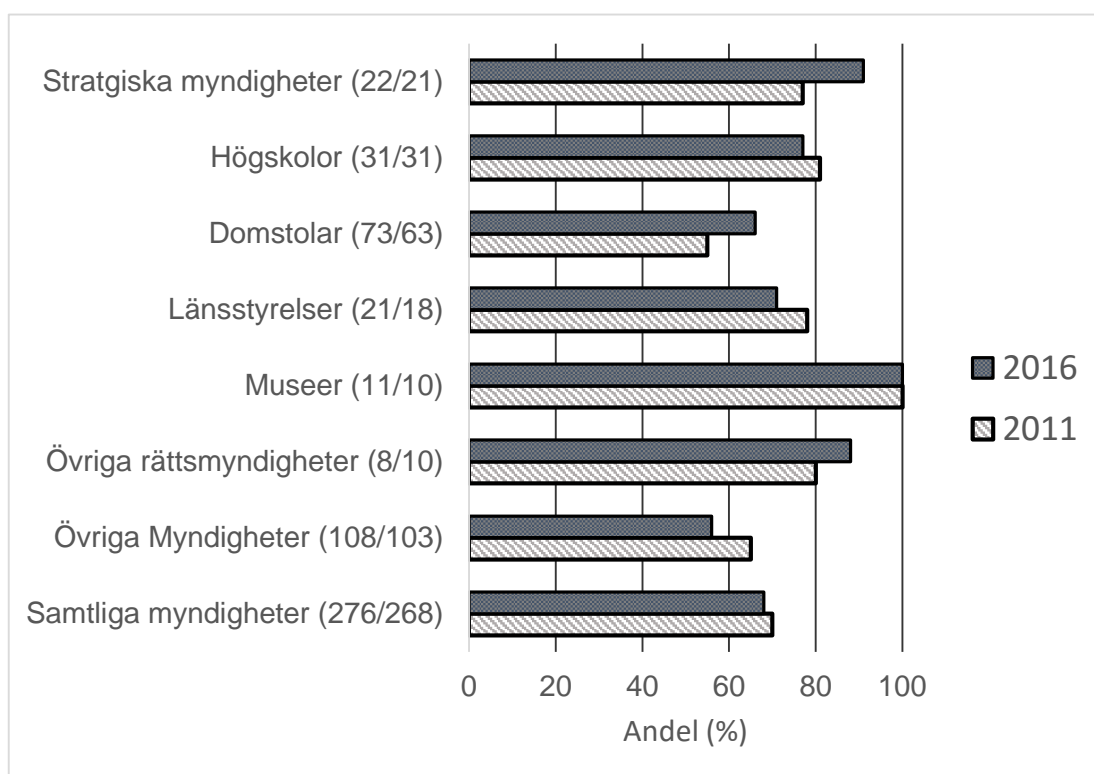

Handlingsplan allt vanligare hos strategiska myndigheter, domstolar och rättsmyndigheter

Andelen myndigheter som har en handlingsplan har minskat något mellan år 2011 och 2016.

Utvecklingen när det gäller att ha en handlingsplan varierar mellan myndighetskategorierna. För den största kategorin, ”övriga myndigheter” samt för länsstyrelserna kan en negativ utveckling noteras mellan åren 2011 och 2016. För de strategiska myndigheterna, domstolarna och övriga rättsmyndigheter ses en förbättring över tid. Samtidigt ligger museerna kvar på 100 procent sedan år 2011.

Diagram 2. Andel myndigheter under respektive kategori som har tagit fram handlingsplan. 2011 och 2016. Procent.. (Siffrorna inom parantes anger totalt antal svarande myndigheter per kategori, först 2016 sedan 2011).

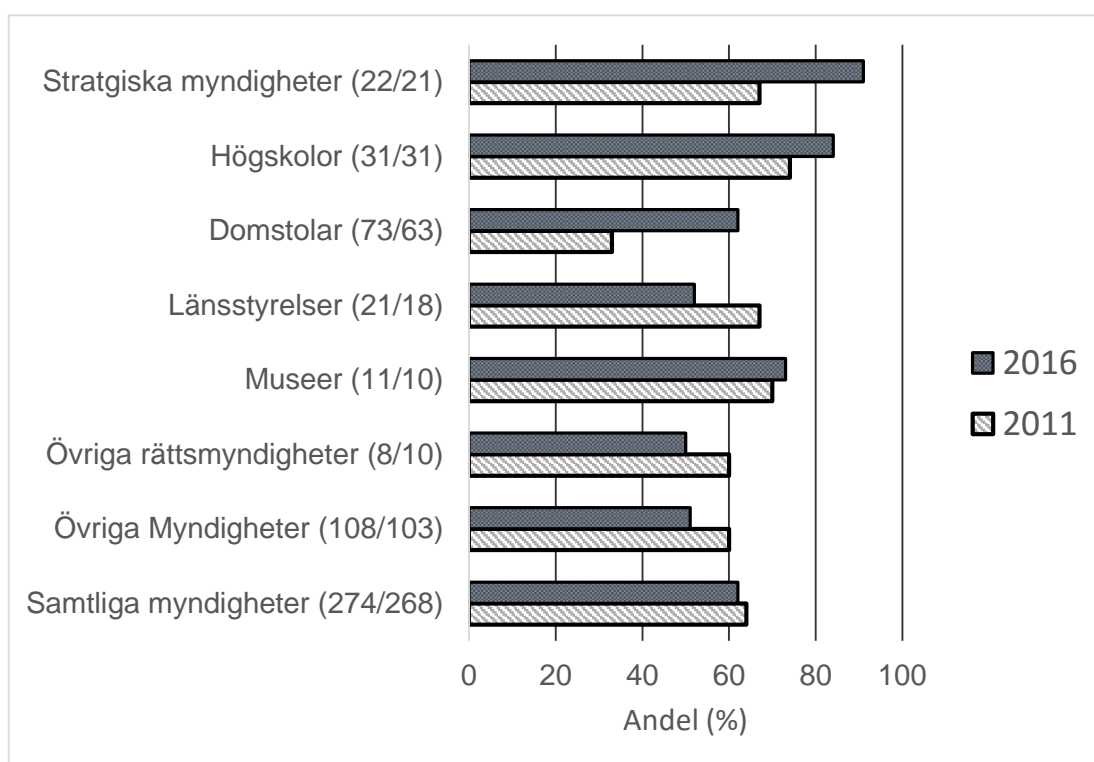

Strategiska myndigheter och högskolor har oftare en samordnare

Andelen strategiska myndigheter och högskolor som utsett en samordnare är 91 respektive 84 procent. Det kan jämföras med övriga myndigheter och länsstyrelser där andelen är 51 respektive 52 procent.

Fyra av sju myndighetskategorier har gått framåt när det kommer till att utse samordnare under strategiperioden. Dessa är strategiska myndigheter, högskolor, domstolar och museer. Samtidigt visar länsstyrelserna, övriga rättsmyndigheter och övriga myndigheter på en negativ utveckling under strategiperioden.

Diagram 3. Andel myndigheter under respektive kategori som har utsett samordnare för sitt tillgänglighetsarbete. 2011 och 2016. Procent. (Siffrorna inom parentes anger totalt antal svarande myndigheter per kategori, först 2016 sedan 2011).

Samtliga museer och strategiska myndigheter har inventerat sina lokaler

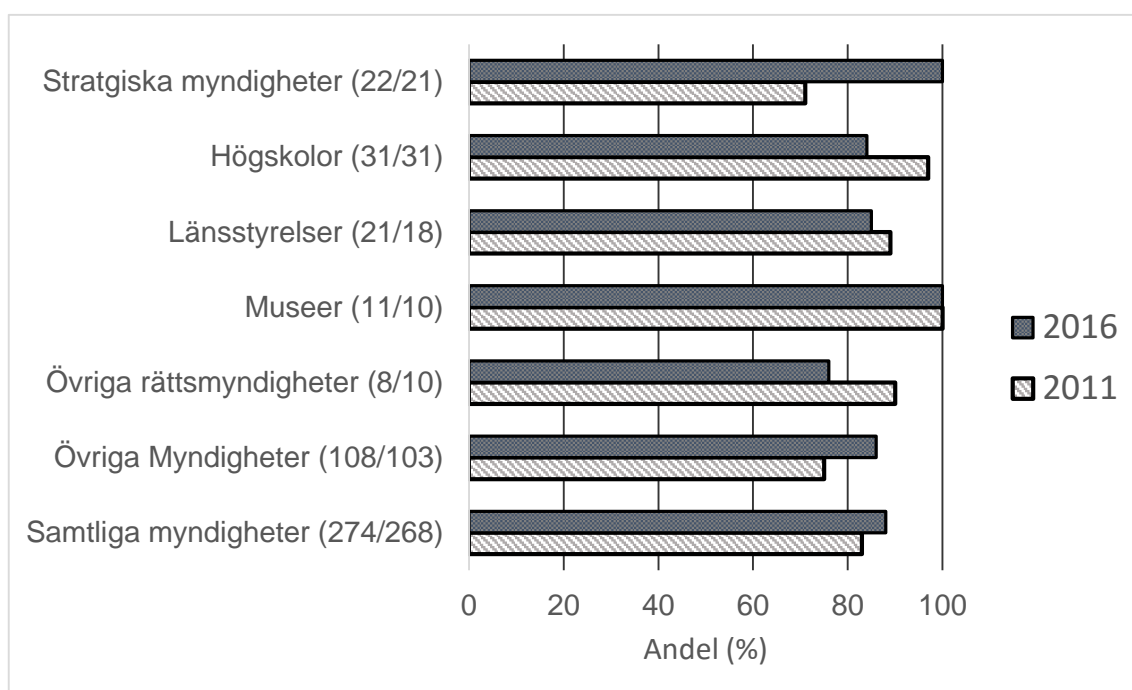
Samtliga strategiska myndigheter och museer uppger att de har inventerat sina lokaler till stor del eller fullständigt. För de strategiska myndigheterna innebär det en ökning med 29 procent under strategiperioden.

Däremot uppger en lägre andel av högskolorna, länsstyrelserna och de övriga rättsmyndigheterna att de har inventerat sina lokaler i jämförelse

med år 2011. Den största skillnaden går att se för högskolorna, där andelen har sjunkit med 13 procent sedan 2011. För kategorin övriga myndigheter går en ökning att se med 14 procent för perioden.

Denna del redovisas inte för domstolarna, då frågan besvaras generellt av Domstolsverket.

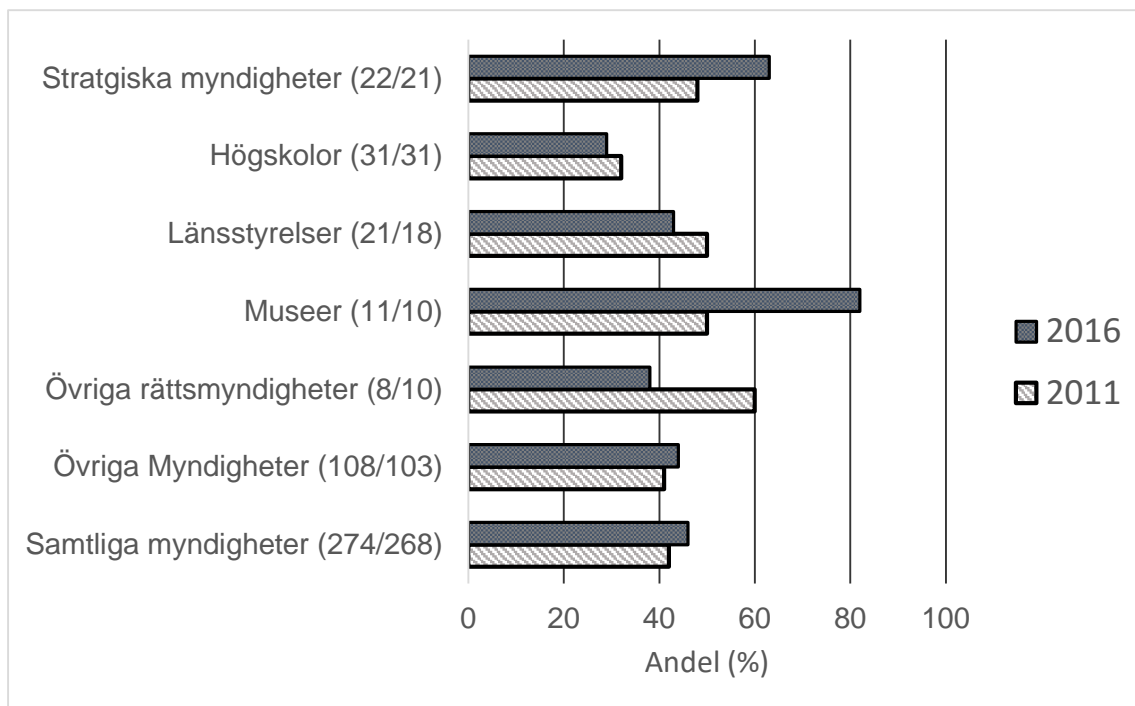
Diagram 4. Andel myndigheter under respektive kategori som har inventerat sina lokaler till en stor del eller fullständigt. Jämförelse mellan år 2011 och 2016. Procent. (Siffrorna inom parentes anger totalt antal svarande myndigheter per kategori, först 2016 sedan 2011).

Stora skillnader i inventering av skriftlig information mellan myndighetskategorierna

Tre kategorier har redovisat en utveckling i positiv riktning när det gäller inventeringen av den skriftliga informationen. Framförallt har det skett en positiv utveckling hos museerna och de strategiska myndigheterna, men även kategorin övriga myndigheter visar på en viss positiv utveckling under strategiperioden.

Diagram 5. Andel myndigheter under respektive kategori som har inventerat sin skriftliga information till stor del eller fullständigt. 2011 och 2016. Procent. (Siffrorna inom parentes anger totalt antal svarande myndigheter per kategori, först 2016 och sedan 2011)

Det finns några betydande skillnader mellan kategorier av myndigheter. Det är exempelvis 29 procent av högskolorna som anger att de har genomfört inventering av sin skriftliga information, vilket kan jämföras med 82 procent av museerna och 62 procent av de strategiska myndigheterna.

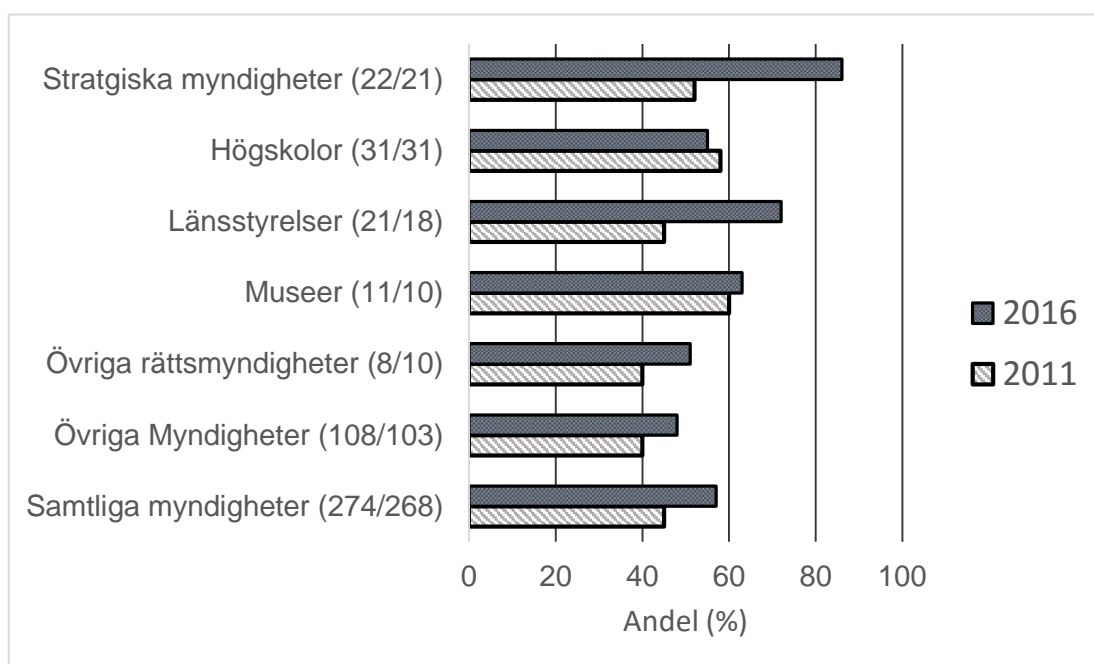
Inventering av kommunikationen har generellt förbättrats

Mellan åren 2011 och 2016 har samtliga kategorier utom högskolorna en positiv utveckling när det gäller att inventera sin kommunikation. Det finns däremot vissa skillnader i hur pass stark utvecklingen har varit. Utvecklingen för de strategiska myndigheterna är den mest tydliga, från 52 procent till 86 procent. Även länsstyrelserna visar på en stark utveckling, från 45 procent till 72 procent.

Högskolorna visar, precis som för inventeringen av den skriftliga informationen, på en svag tillbakagång mellan åren 2011 och 2016.

I kategorin övriga myndigheter går det också att se en positiv utveckling under perioden. Kategorin är betydligt större än övriga och skillnader i utvecklingen får därför inte lika stort genomslag på andelen.

Diagram 6. Andel myndigheter under respektive kategori som har inventerat sin kommunikation till stor del eller fullständigt. 2011 och 2016. Procent.
(Siffrorna inom parentes anger totalt antal svarande myndigheter per kategori, först 2016 och sedan 2011).

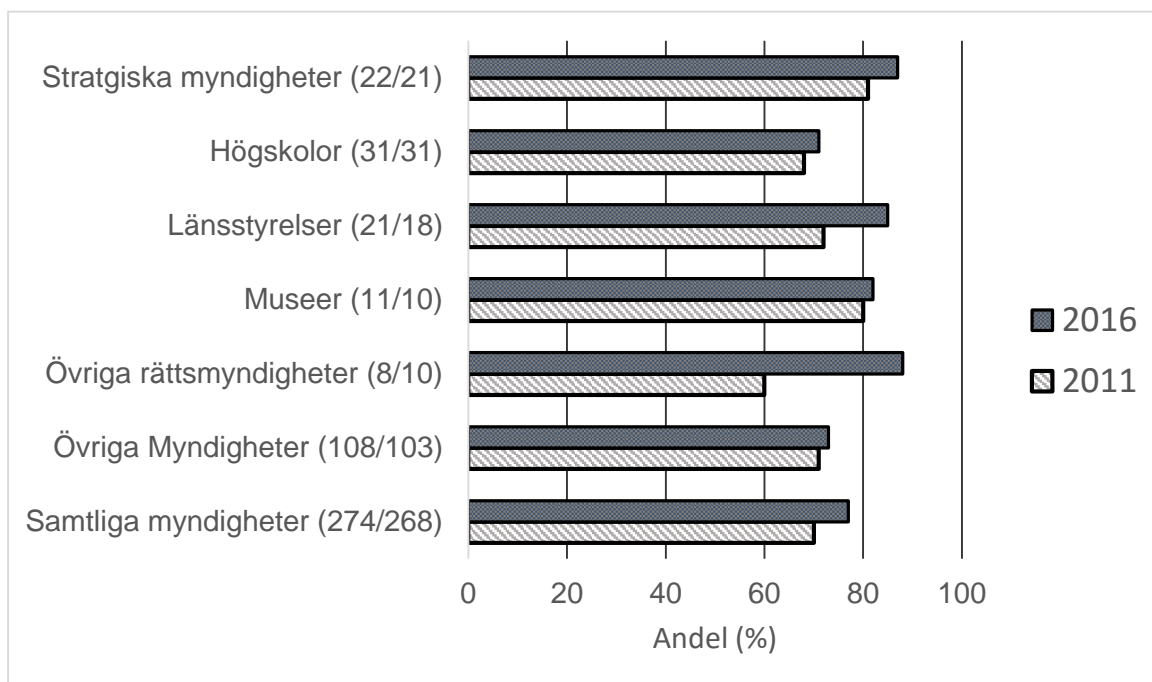

Inventering av webbplatsen görs allt oftare inom alla kategorier

Alla kategorier visar på en positiv eller en svagt positiv utveckling över strategiperioden för inventering av webbplatsen. Framförallt har länsstyrelser och övriga rättsmyndigheter blivit bättre på att inventera sina webbplatser.

De kategorier där en stor andel av myndigheterna år 2016 uppger att de inventerar webbplatsen är de strategiska myndigheterna (87 procent), länsstyrelser (85 procent), museer (82 procent) och övriga rättsmyndigheter (88 procent).

Diagram 7. Andel myndigheter under respektive kategori som har inventerat sin webbplats till stor del eller fullständigt. 2011 och 2016. Procent. (Siffrorna inom parentes anger totalt antal svarande myndigheter per kategori, först 2016 och sedan 2011).

Funktionshinderperspektivet är sällan integrerat i policydokument

Ett steg i arbetet är att integrera funktionshindersperspektivet i verksamhetens policydokument som jämställdhetsplan, mångfaldsplan och rekryteringspolicy.

Det är relativt många myndigheter som ännu inte har integrerat ett funktionshinderperspektiv i sina policydokument. Vanligast är att funktionshindersperspektivet finns integrerat i arbetsmiljöarbetet och minst vanligt i verksamhetsplaner och rekryteringspolicy.

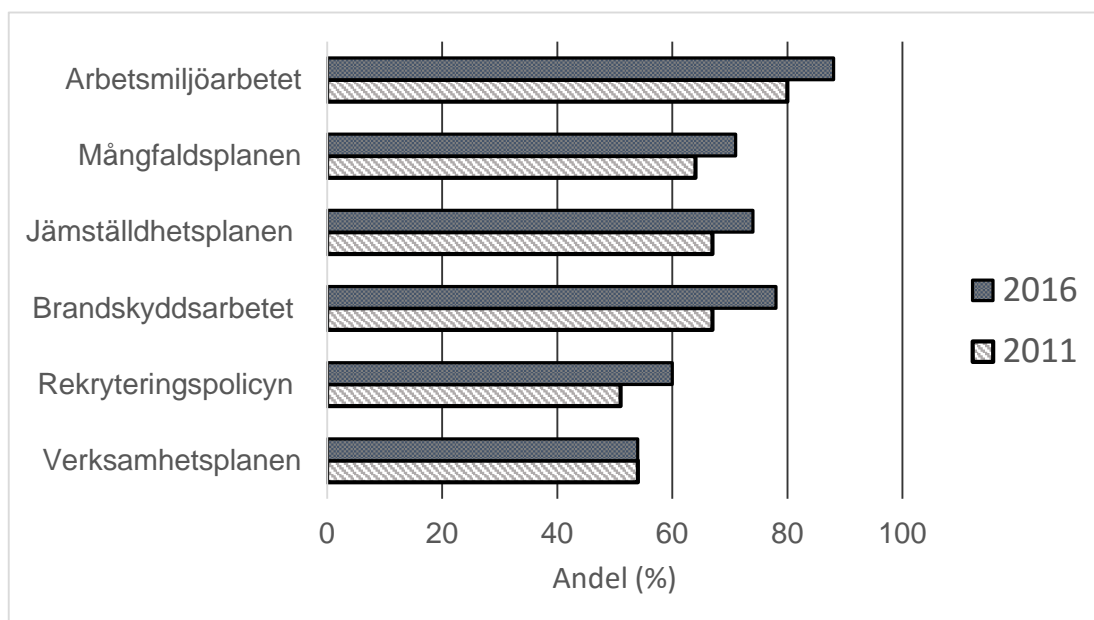
Årets resultat visar att andelen myndigheter som uppger att funktionshindersperspektivet finns med i de interna policydokumenten har minskat eller stått stilla sedan föregående år. Andelen myndigheter som uppger att funktionshinderperspektivet finns med i verksamhetsplanerna har minskat, från 61 procent 2015 till 54 procent 2016.

Samtidigt visar utvecklingen över tid att myndigheterna har blivit bättre på att integrera funktionshinderperspektivet i sina olika policydokument. Under perioden 2011-2016 ses en positiv utveckling på alla områden, med

undantag från verksamhetsplanen där utvecklingen har stått stilla (se diagram 8.).

Framförallt har det blivit vanligare att funktionshindersperspektivet ingår i det systematiska arbetsmiljöarbetet och i det systematiska brandskyddsarbetet, 88 procent respektive 78 procent 2016. Detta innebär en ökning med åtta respektive elva procentenheter sedan 2011. Den näst största ökningen sedan 2011 har skett när det kommer till integreringen av funktionshindersperspektivet i myndigheternas rekryteringspolicy, från 51 procent år 2011 till 60 procent år 2016.

Diagram 8. Om planarbetet. Den andel myndigheter som anger att funktionshinderperspektivet finns med i policydokumenten. 2011 och 2016. Procent.

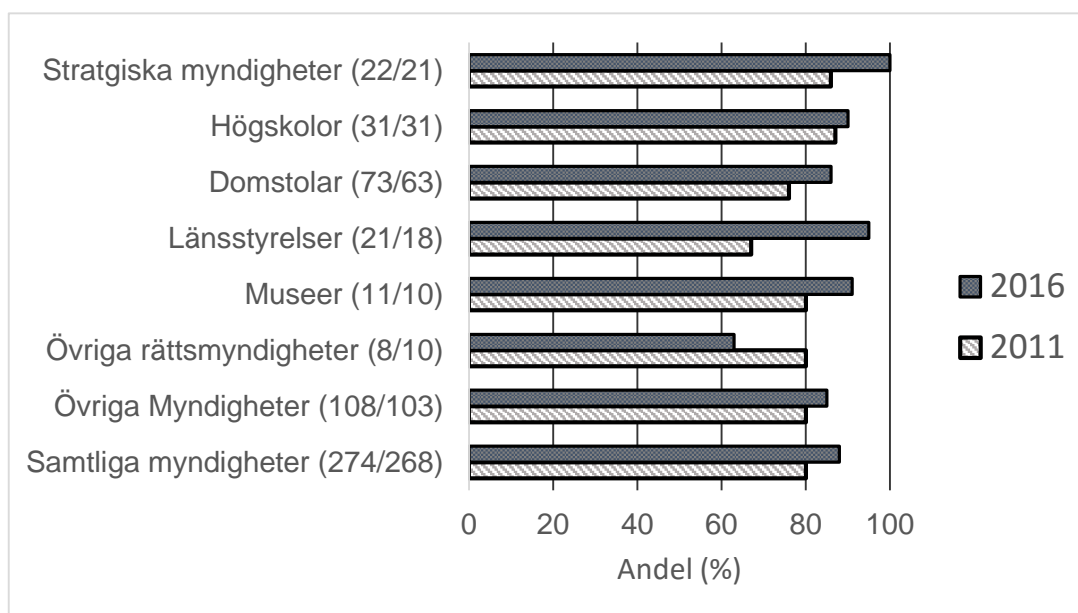
Funktionshindersperspektiv i arbetsmiljöarbetet i många myndigheter

Under strategiperioden har alla kategorier utom ”övriga rättsmyndigheter” blivit bättre på att innefatta funktionshindersperspektivet i sitt systematiska arbetsmiljöarbete (se diagram 9 nedan).

Samtliga strategiska myndigheter uppger att perspektivet finns med. Det gör även flertalet av länsstyrelserna och museerna.

I kategorin övriga myndigheter anger 85 procent att de har funktionshindersperspektivet med i sina arbetsmiljöplaner, en ökning med fem procentenheter för perioden.

Diagram 9. Andelen myndigheter under respektive kategori som har angett att förebyggande och undanröjande av hinder för personer med funktionsnedsättning ingår i det systematiska arbetsmiljöarbetet. 2011 och 2016. Procent. (Siffrorna inom parentes anger totalt antal svarande myndigheter per kategori, först 2016 och sedan 2011).

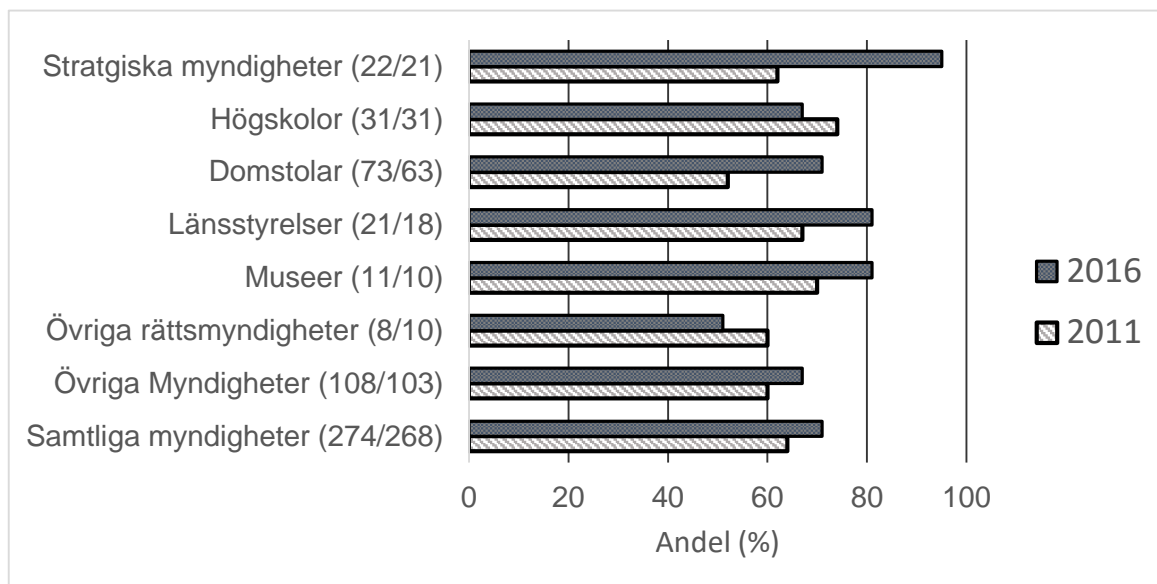
De strategiska myndigheterna använder mångfalds- och jämställdhetsplaner

Myndigheterna har överlag blivit bättre på att lyfta in funktionshindersperspektivet i sina mångfaldsplaner. Samtidigt uppvisar högskolor och övriga rättsmyndigheter på en negativ utveckling (se diagram 10 nedan).

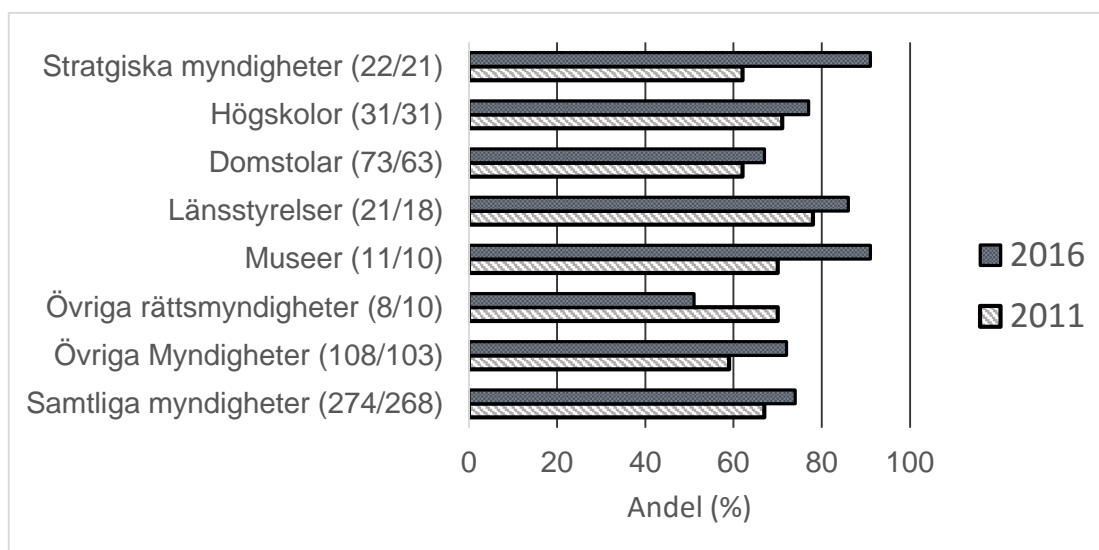
Störst utveckling kan noteras hos de strategiska myndigheterna. De uppvisar en positiv utveckling på 33 procentenheter under strategiperioden och 2016 uppger 95 procent att perspektivet finns med i deras mångfaldsplaner.

Diagram 10. Andelen myndigheter under respektive kategori som har angett att förebyggande och undanröjande av hinder för personer med funktionsnedsättning ingår i mångfaldsplanen. 2011 och 2016. Procent. (Siffrorna inom parentes anger totalt antal svarande myndigheter per kategori, först 2016 och sedan 2011).

Diagram 11. Andelen myndigheter under respektive kategori som har angett att förebyggande och undanröjande av hinder för personer med funktionsnedsättning ingår i jämställdhetsplanen. 2011 och 2016. Procent. (Siffrorna inom parentes anger totalt antal svarande myndigheter per kategori, först 2016 och sedan 2011).

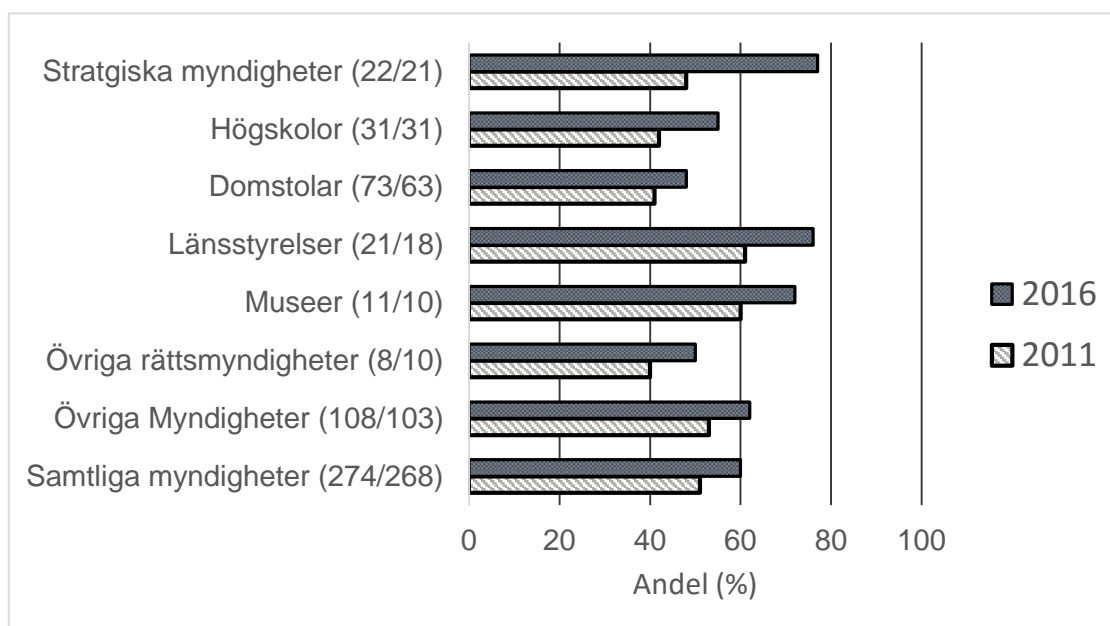

Fyra av fem myndighetskategorier har blivit bättre på att ta in ett funktionshindersperspektiv i jämställdhetsplanerna (se diagram 11 ovan). Precis som med mångfaldsplaner finns stora skillnader i utvecklingen under strategiperioden. Flertalet av de strategiska myndigheterna och museerna anger att perspektivet innefattas. Det är också dessa kategorier som har haft den starkaste utvecklingen under strategiperioden.

Länsstyrelserna och de strategiska myndigheterna i framkant när det kommer till rekryteringspolicys

Samtliga myndighetskategorier har blivit bättre på att lyfta in funktionshindersperspektivet i sin rekryteringspolicy mellan år 2011 och 2016.

Diagram 12. Andelen myndigheter under respektive kategori som har angett att förebyggande och undanröjande av hinder för personer med funktionsnedsättning ingår i rekryteringspolicyn. 2011 och 2016. Procent. (Siffrorna inom parentes anger totalt antal svarande myndigheter per kategori, först 2016 och sedan 2011).

Framförallt de strategiska myndigheterna har haft en stark utveckling under perioden. Nu anger 77 procent att perspektivet finns med. Detta innebär en positiv utveckling med 29 procentenheter sedan 2011. Även länsstyrelserna har haft en positiv utveckling.

Myndighetens roll som arbetsgivare har förbättrats men mycket återstår

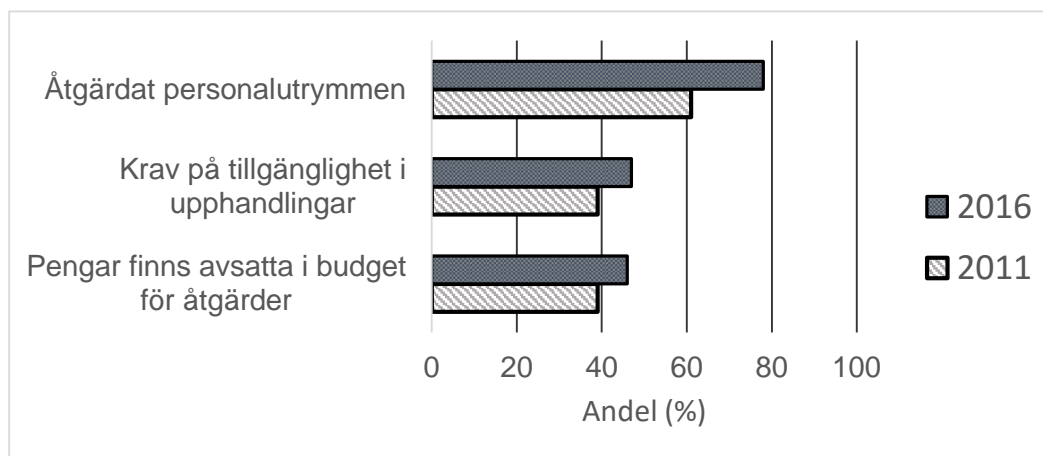
Utöver arbetet med den generella tillgängligheten ska hänsyn tas till att medarbetare kan vara i behov av särskild anpassning av sina individuella arbetsplatser. I enlighet med arbetsmiljölagen (1971:160) ska arbetsgivare anpassa arbetsförhållandena efter medarbetarens individuella förutsättningar. Det kan bland annat innebära att arbetsgivaren ska skaffa arbetshjälpmiddel, erbjuda flexibla arbetstider och möjlighet att delvis arbeta hemifrån. Grundtanken är att inte skapa onödiga hinder för arbetet.

Idag har åtta av tio myndigheter fullständigt eller till stor del åtgärdat brister i personalutrymmen, som arbetsrum, samlings-salar och mötesrum. Resultatet innebär en knapp ökning från föregående år. Sett över perioden 2011-2016 har andelen myndigheter som uppger att de åtgärdat personalutrymmena ökat med 17 procentenheter (se diagram 13.).

Rollen som arbetsgivare är komplex vilket ställer krav på att tillgänglighetsperspektivet finns integrerat inom organisationen. Här kan det till exempel handla om att redan från början ställa krav i upphandlingen av varor och tjänster och utgå från att dessa ska vara universellt utformade. Det vill säga att de lösningar som utvecklas, till exempel tidredovisningssystem, ska fungera för alla människor i samhället, vilket framförallt är viktigt då det offentliga ska vara ett föredöme som arbetsgivare. Knappt hälften av myndigheterna ställer idag krav på tillgänglighet i sina upphandlingar.

Flera myndigheter svarar att deras upphandlingsförfaranden i stort sker utifrån statliga ramavtal och centrala avrop, men flera uppger att krav på tillgänglighet ställs utifrån behov, eller där det anses rimligt eller relevant för själva upphandlingen. Några områden där krav på tillgänglighet framförallt verkar förekomma i upphandlingen av kommunikation och webbtjänster.

Diagram 13. Rollen som arbetsgivare. Andelen myndigheter som åtgärdat personalutrymmen, ställt krav i upphandlingar och avsatt pengar i budget för åtgärder. 2011 och 2016. Procent.

Arbetet med tillgänglighet tycks särskilt beaktas i samband med renoveringar eller byte av lokaler. Samtidigt framkommer i uppföljningen att lokalernas utformning liksom ansvarsfördelningen mellan myndigheten och fastighetsägaren många gånger begränsar möjligheterna att åtgärda tillgängligheten fullt ut. Även begränsad ekonomin uppges leda till vissa nedprioriteringar.

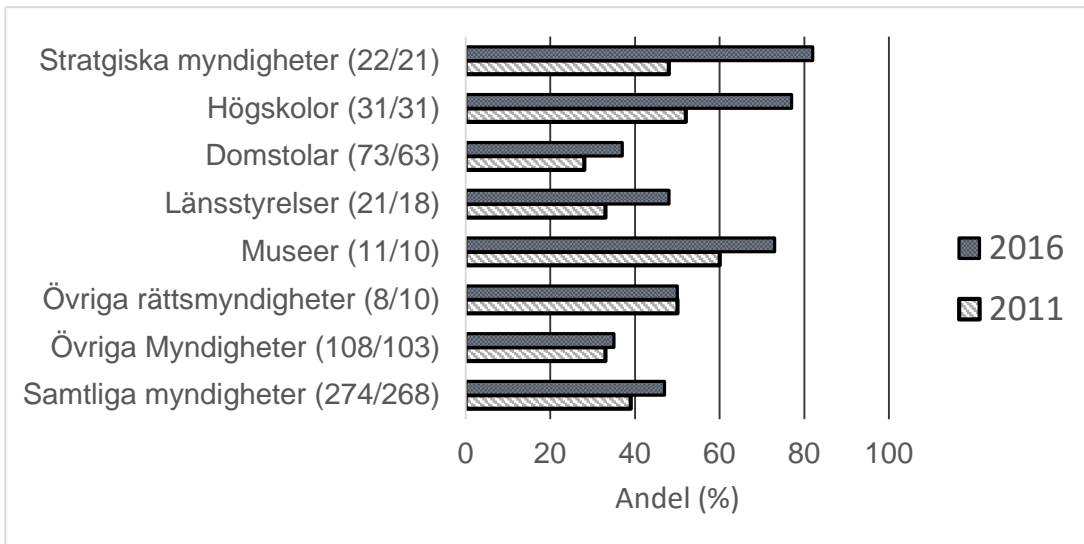
Ungefär varannan myndighet har medel avsatta i budgeten för åtgärder. Över tid går det att se en svag men konstant ökning under strategiperioden.

En av fem domstolar har avsatt medel för förbättrad tillgänglighet

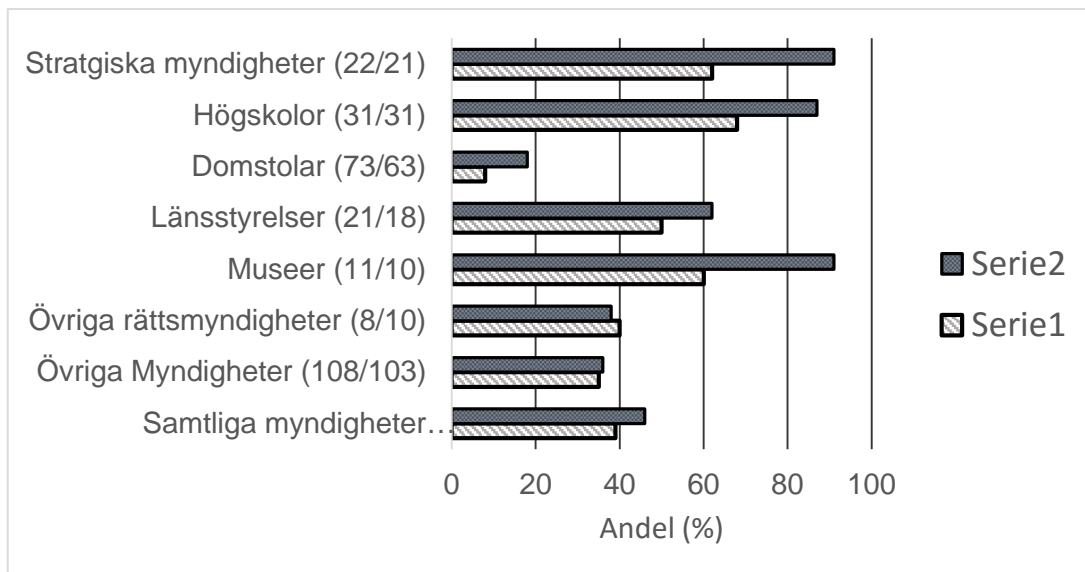
Vilka myndigheter som ställer krav på tillgänglighet i upphandlingar varierar kraftigt, likaså utvecklingen över tid. Det är framförallt de strategiska myndigheterna (82 procent), högskolorna (77 procent) och museerna (73 procent) som anger att de ställer krav på tillgänglighet vid köp av varor och tjänster. Det är också inom dessa kategorier som den mest markanta utvecklingen har skett under perioden.

För kategorin övriga myndigheter är utvecklingen positiv om än svag. I årets undersökning anger 35 procent att de ställer krav på tillgänglighet vid upphandling. Utvecklingen har gått fram inom alla kategorier utom övriga rättsmyndigheter, där utvecklingen har stått still.

Diagram 14. Andelen myndigheter under respektive kategori som anger att de ställer krav på tillgänglighet vid upphandling. 2011 och 2016. Procent. (Siffrorna inom parentes anger totalt antal svarande myndigheter per kategori, först 2016 och sedan 2011).

Diagram 15. Andelen myndigheter under respektive kategori som anger att pengar till att förbättra den generella tillgängligheten finns avsatta i budgeten. 2011 och 2016. Procent. (Siffrorna inom parentes anger totalt antal svarande myndigheter per kategori, först 2016 och sedan 2011).

Generellt uppger en större andel myndigheter att det finns pengar avsatta till att förbättra tillgängligheten än vad som var gällande i början av strategiperioden. Framförallt inom kategorierna strategiska myndigheter (91 procent), högskolor (87 procent) och museer (91 procent) kan en utveckling ses mellan åren 2011 och 2016.

Ingen större förändring kan ses inom kategorierna domstolar och övriga myndigheter. Den kategori som i lägst grad anger att pengar finns avsatta är domstolarna. Knappt en av fem domstolar uppger att det år 2016 finns pengar avsatta i budgeten för att förbättra den generella tillgängligheten.

Vanligare att myndigheter vidtar särskilda åtgärder

Färre än hälften av myndigheterna i årets undersökning har vidtagit *generella* åtgärder för anställning (se diagram 16 nedan). Däremot uppger drygt åtta av tio myndigheter att de har vidtagit *särskilda* åtgärder för att personer med funktionsnedsättning ska kunna arbeta på lika villkor som andra. Det innebär en ökning med fyra procentenheter under perioden 2011-2016. Åtgärderna kan exempelvis handla om anpassad arbetstid, anpassat arbetstempo, åtgärder i interna digitala system, personligt anpassade hjälpmedel eller liknande.

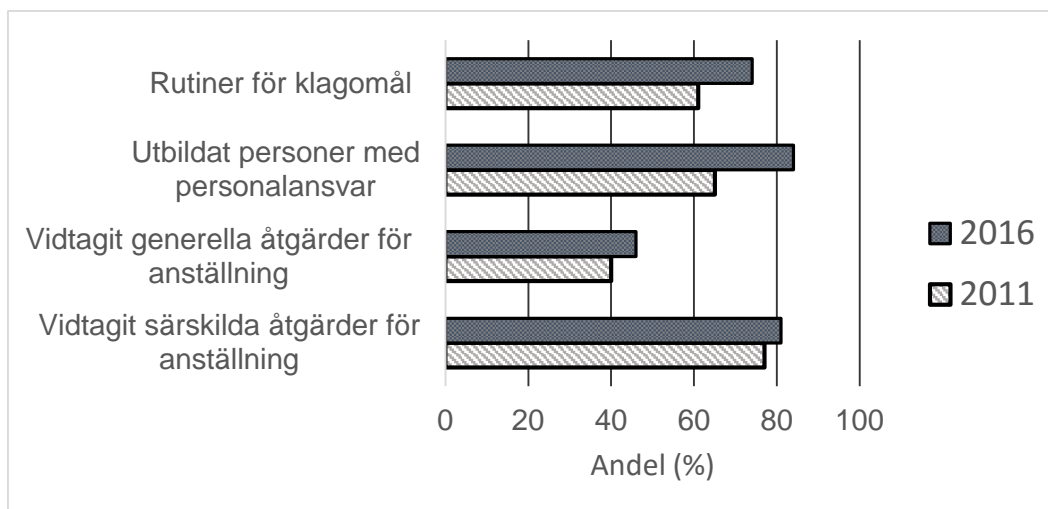
En annan viktig aspekt, enligt MFD:s riktlinjer för tillgänglighet, är att det finns generell kunskap på myndigheten om funktionsnedsättningar och funktionshinder, men också att anställda med personalansvar har genomgått utbildning för att säkerställa förutsättningarna för att arbetstagare, praktikant eller en inhyrd/inlånad med funktionsnedsättning ska komma i en jämförbar situation med personer utan en sådan funktionsnedsättning.

I årets enkät uppger 84 procent av myndigheterna att de antingen har utbildat personer med personalansvar under de senaste två åren om lagstiftningen som förbjuder diskriminering i arbetslivet på grund av funktionsnedsättning, eller anser att denna kunskap redan finns. Det är en ökning med 19 procentenheter, jämfört med år 2011.

Att myndigheten har fungerande rutiner för klagomål och synpunkter som rör tillgänglighet är en viktig del arbetet med att samla in kunskap om hur tillgängligheten kan bli bättre. Rutinerna bör även finnas med som underlag när en eventuell åtgärdsplan tas fram. I diagram 4 går det att se att en större andel myndigheter än tidigare anger att de har

rutiner för interna och externa klagomål, 74 procent 2016 jämfört med 61 procent 2011.

Diagram 16. Rutiner och åtgärder. Andelen myndigheter som har rutiner för klagomål, genomfört utbildningar om funktionsnedsättning och vidtagit generella eller särskilda åtgärder för anställning. 2011 och 2016. Procent.

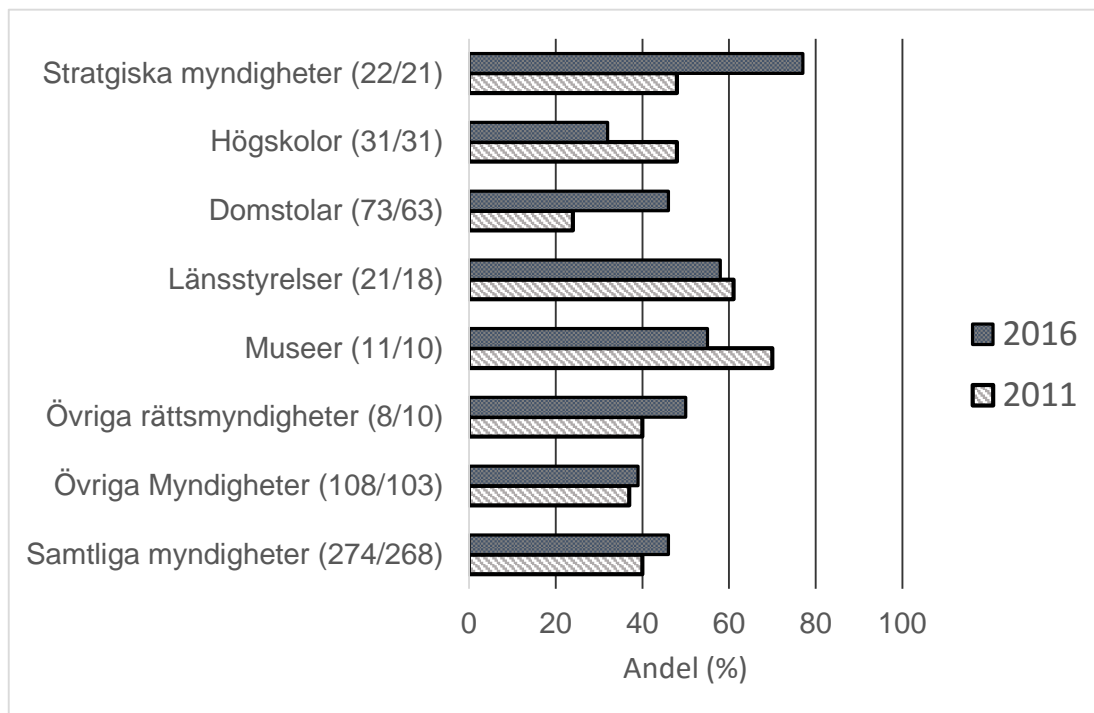

Stora variationer i generella åtgärder för anställning

Myndigheternas arbete med att göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning att söka arbete har generellt sett gått framåt under strategiperioden. Samtidigt visar tre kategorier på en negativ utveckling, och två kategorier på en svag utveckling framåt. Det är framförallt hos de strategiska myndigheterna och domstolarna som en betydande positiv förändring kan ses, 26 procent respektive 22 procent.

I årets undersökning uppger 77 procent av de strategiska myndigheterna att åtgärder har vidtagits, vilket kan jämföras med högskolor (32 procent) och kategorin övriga myndigheter (39 procent).

Diagram 18. Andelen myndigheter under respektive kategori som har vidtagit generella åtgärder för att öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att söka arbete. 2011 och 2016. Procent. (Siffrorna inom parentes anger totalt antal svarande myndigheter per kategori, först 2016 och sedan 2011).

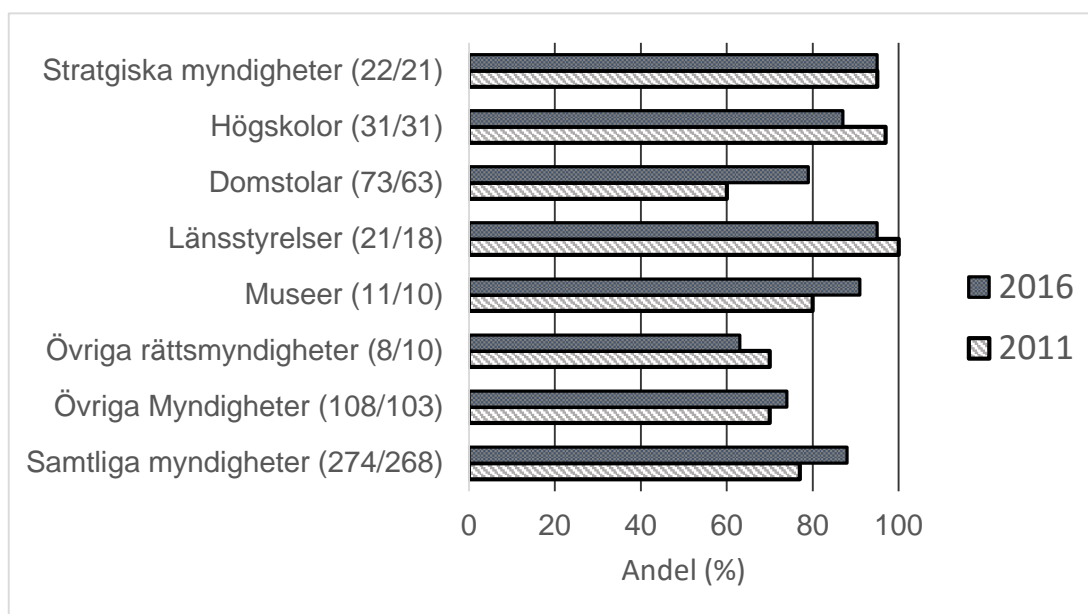
Ungefär nio av tio myndigheter uppger i årets uppföljning att de har vidtagit särskilda åtgärder, det kan innebära anpassat arbetstempo, åtgärder i interna digitala system personligt anpassade hjälpmedel med mera. Det är en positiv utveckling sedan år 2011. Den största förbättringen har skett av inom kategorin domstolar och museer, medan högskolorna backat något.

Det finns skillnader mellan de olika kategorierna. De kategorier där flest myndigheter uppger att de vidtagit särskilda åtgärder är framförallt de strategiska myndigheterna (95 procent) och länsstyrelserna (95 procent). Bland de övriga myndigheterna är andelen 74 procent.

Det en betydligt större andel myndigheter som angett att de vidtagit särskilda åtgärder än generella anpassningar. Anledningen är med stor sannolikhet att detta är i enlighet med arbetsmiljölagen (1971:160), där det framgår att arbetsgivaren ska anpassa arbetsförhållandena utifrån medarbetarens förutsättningar.

Diagram 19. Andelen myndigheter under respektive kategori som har vidtagit särskilda för att personer med funktionsnedsättning ska kunna arbeta på lika villkor som andra anställda. 2011 och 2016. Procent. (Siffrorna inom parentes anger totalt antal svarande myndigheter per kategori, först 2016 och sedan 2011).

Tillgänglig kommunikation och information

Alla människor ska kunna kommunicera med myndigheter och ta del av dess information. Det kan exempelvis handla om den skriftliga informationen eller webbplatsens utformning.

För att så många människor som möjligt ska kunna kommunicera med myndigheten är det viktigt att informationen går att förstå och är möjlig att ta del av. Förutom att öka medarbetarnas kunskaper om människors olika behov, krävs också att myndigheten ständigt följer upp och utvecklar kommunikationsvägarna och rutinerna. Det kan handla om introduktion till vad tillgänglighet och användbarhet innebär för personer med funktionsnedsättning, utbildning kring riktlinjer, kommunikationsverktyg, klarspråk eller liknande.

Få myndigheter har rutiner för hur de nås via förmedlingstjänster

Allmänhetens kontakter med myndigheter sker många gånger via telefon. För att detta ska fungera krävs att det finns alternativa sätt att

ringa till myndigheterna, bland annat via förmedlingstjänster. Det är landstingen som föreskriver så kallad alternativ telefoni till medborgarna och Post- och telestyrelsen som säkerställer förmedlingstjänsterna. För myndigheternas del handlar det mycket om att förse medarbetarna med kunskap om hur tjänsterna fungerar.

Trots en succesiv ökning av myndigheter som uppger sig ha rutiner och kompetens för att kunna kommunicera via de olika förmedlingstjänsterna är det fortfarande få myndigheter som har skapat sådana rutiner. Ökningen är liten jämfört med föregående år, och när det kommer till rutiner för teletal har utvecklingen stått still. Den vanligaste tjänsten är fortfarande taltjänst, två femtedelar anger detta, följt av teletal och texttelefoni.

Diagram 20. Förmedlingstjänster. Myndigheter som anger att de har rutiner för Taltjänst, Tele Tal, texttelefoni och bildtelefoni. 2011 och 2016. Procent.

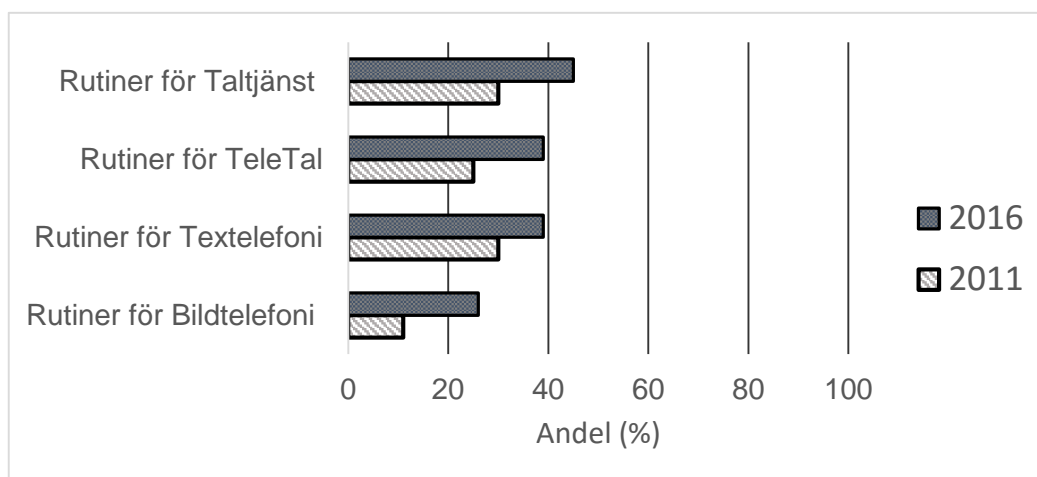
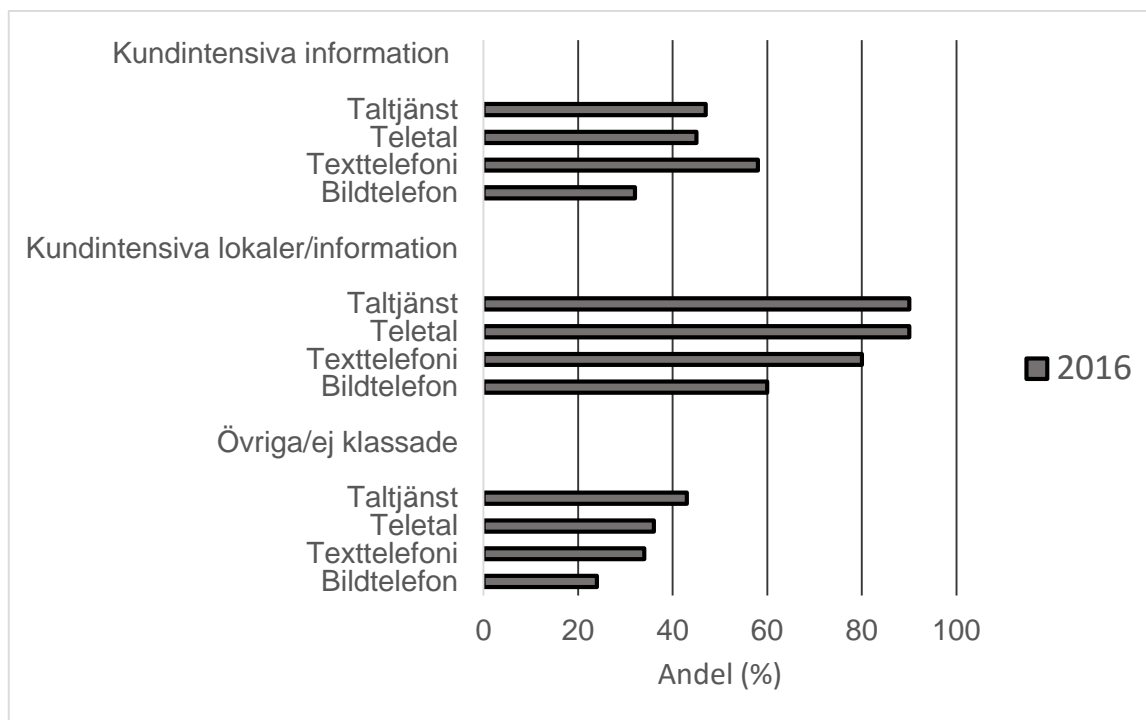

Diagram 21 visar att en stor andel av de myndigheter som klassas som kundintensiva när det gäller lokaler- och information, anger att de har rutiner för förmedlingstjänster. Av dessa myndigheter uppger 90 procent att de har rutiner för tjänsterna taltjänst och tele tal. Det finns dock betydande skillnader inom alla tjänsterna gentemot de två andra grupperna av myndigheter, kundintensiva information och övriga/ej klassade.

Diagram 21. Förmedlingstjänster. Kundintensiva. Myndigheter som anger att de har rutiner för Taltjänst, Tele Tal, Texttelefoni och Bildtelefoni. År 2016. Procent.

En av tre myndigheter erbjuder information i Daisyformat

För att alla ska kunna ta till sig information behöver informationen vara tillgänglig och begriplig. Det innebär bland annat att kunna erbjuda grundläggande informationsmaterial om myndigheten och information av centralt samhällsintresse i alternativa format, som lättläst eller inläst version.

Årets undersökning visar att andelen myndigheter som erbjuder grundläggande information på lättläst har minskat, från 58 procent till 56 procent. Detsamma gäller för de myndigheter som anger att information finns i Word- eller tillgänglig pdf, från 67 procent 2015 till 60 procent 2016. För tjänsterna teckenspråk och Daisyformat har en liten ökning skett.

Utvecklingen över tid har varit positiv. Framförallt har myndigheterna blivit bättre på att erbjuda grundläggande information på teckenspråk och i Daisyformat och där det går att se en ökning på 15 respektive 16 procent mellan åren 2011 och 2016. Trots detta är det ändå idag bara en

av tre myndigheter som kan erbjuda information i Daisyformat eller på teckenspråk. Resultatet i sig kan delvis problematiseras utifrån att det i enkäten finns vissa eftersläpningar i relation till den teknologiska utvecklingen. En aspekt som har lyfts fram av vissa myndigheter är de har andra former för att göra information tillgänglig än de som efterfrågas i enkäten.

Diagram 22. Grundläggande information. Myndigheter som anger att grundläggande information finns i lättläst, Daisyformat, teckenspråk och Word- eller tillgänglig pdf. 2011 och 2016. Procent.

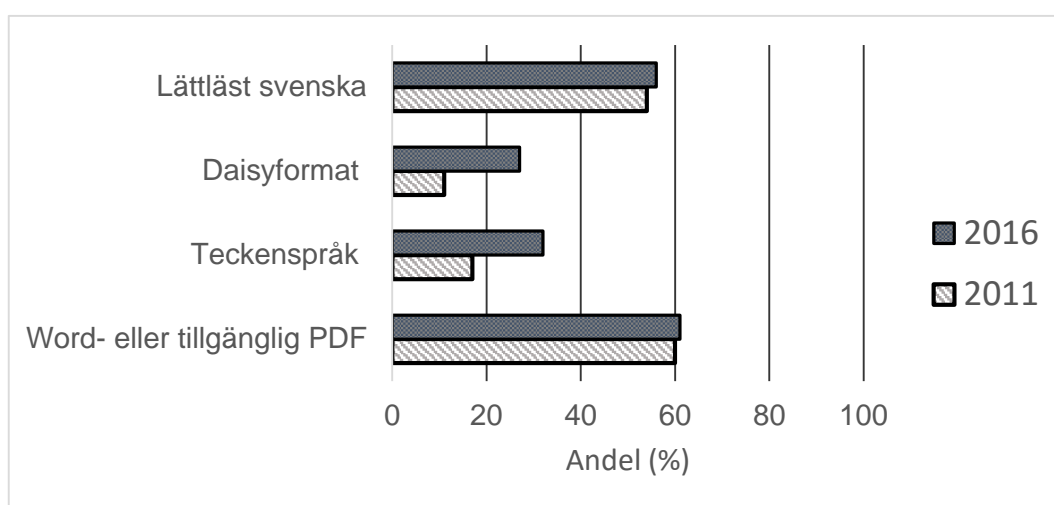
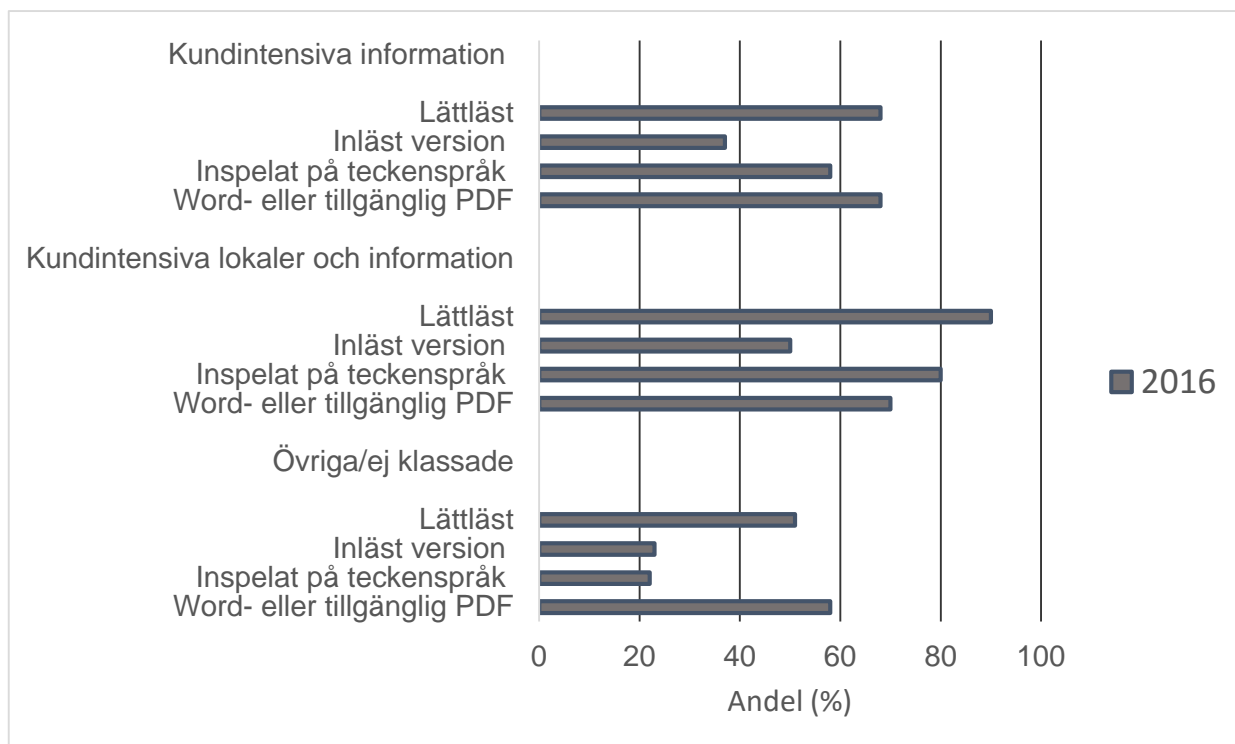

Diagram 23 (se nedan) visar att de kundintensiva myndigheterna, när det kommer till lokaler och information, i större utsträckning anger att de kan erbjuda grundläggande information i formaten lättläst och teckenspråk. Även myndigheterna som är kundintensiva när det kommer till information uppger i högre utsträckning att informationen finns i alternativa format i jämförelse med övriga/ej klassade. De vanligaste tjänsterna att erbjuda för alla tre grupperna är lättläst och Word- eller tillgänglig pdf. Den tydligaste variationen mellan myndigheterna som klassas som kundintensiva och övriga/ej klassade gäller när det kommer till att kunna erbjuda information inspelat på teckenspråk.

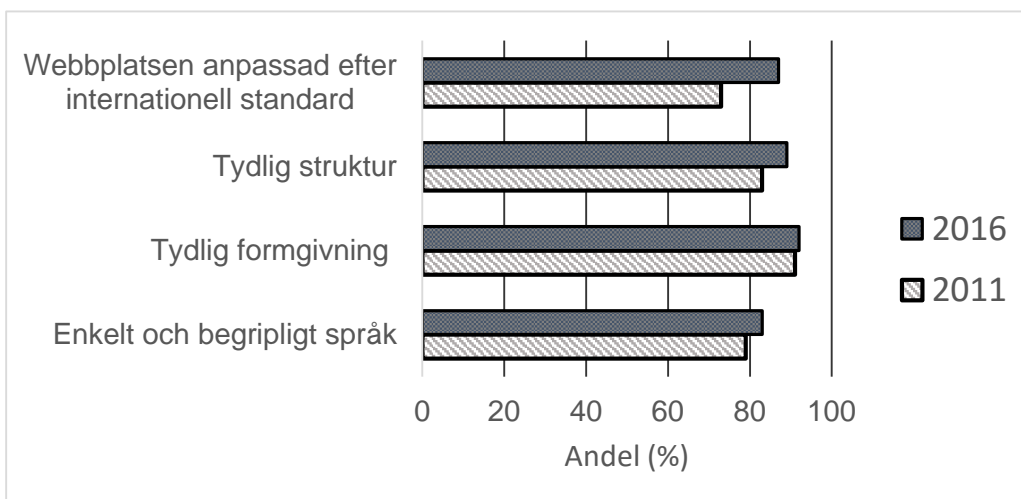
Diagram 23. Grundläggande information. Kundintensiva. Myndigheter som anger att grundläggande information finns i Lättläst, Daisyformat, teckenspråk och Word- eller tillgänglig PDF. År 2016. Procent.

Många myndigheters webbplatser är anpassade efter internationell standard

Personer med funktionsnedsättning ska kunna använda myndighetens webbplats, intranät och e-tjänster. Rekommendationen i Post- och telestyrelsen Vägledning för webbutveckling är att svenska myndigheter ska uppnå den internationella standarden WCAG 2.0 nivå AA (Webb Content Accessibility Guidelines). Den grundläggande principen i de officiella riktlinjerna för hur man bör arbeta med webbplatser i offentlig sektor är tillgänglighet. Tillgängligheten är i sin tur nära kopplad till principen att webbplatsen ska vara användbar, vilket innebär att alla oavsett funktionsförmåga ska använda det gränssnitt som erbjuds.

Diagram 24. Anpassad webb. De myndigheter som anger att webbplatsen är anpassad efter internationell standard (WCAG 2.0 AA) samt att webbplatsen har tydlig struktur, formgivning och ett enkelt och begripligt språk. 2011 och 2016. Procent.

Tillgängligheten på myndigheternas webbplatser är höga i jämförelse med tillgängligheten inom andra områdena. Många myndigheter, 87 procent, anger att de har utformat eller delvis utformat sin webbplats enligt den internationella standarden för tillgänglighet på webben WCAG 2.0 AA.

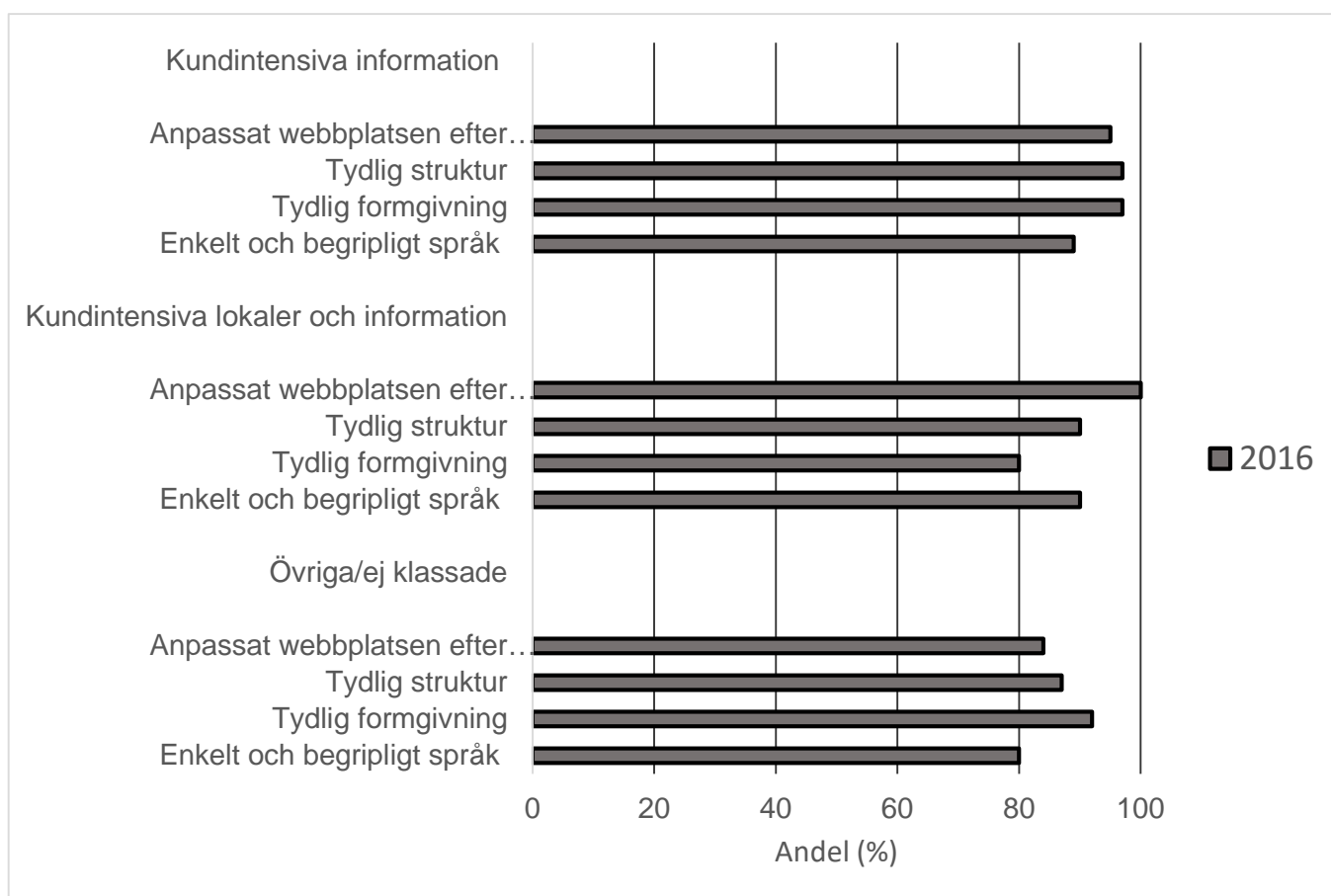
Jämfört med året innan har dock andelen myndigheter med tillgängliga webbsidor minskat. Det har även skett en tillbakagång när det gäller andelen myndigheter som uppger att myndighetens webbplats har en tydlig struktur och tydlig formgivning samt ett enkelt och begripligt språk.

Samtidigt visar diagram 24 att myndigheterna över tid har blivit bättre på att ta hänsyn till tillgängligheten på sina webbsidor. Den tydligaste ökningen gäller utformandet av den egna webbplatsen enligt internationell standard, 14 procent, följt av tydlig struktur, 6 procent.

I diagram 25 (se nedan) framkommer det att en stor andel av myndigheterna, oavsett om de är klassade som kundintensiva eller ej, har tagit hänsyn till tillgängligheten i utformandet av sina webbplatser. Samtidigt uppvisar de kundintensiva myndigheterna ett något högre resultat än de övriga/ej klassificerade myndigheterna. Exempelvis uppger alla myndigheter inom kundintensiva lokaler- och information att de delvis eller fullständigt har anpassat webbplatsen efter internationella

standarder. Samtidigt är de kundintensiva myndigheterna generellt bättre på att ta hänsyn till struktur och formgivning.

Diagram 25. Anpassad webb. Kundintensiva. De myndigheter som anger att webbplatsen är anpassad efter internationell standard (WCAG 2.0 AA) samt att webbplatsen har tydlig struktur, formgivning och ett enkelt och begripligt språk. År 2016. Procent.

Tillgängliga lokaler

Personer med funktionsnedsättning ska kunna besöka en myndighet samt kunna ta del av och delta i verksamheten där. Lokalerna ska även fungera som arbetsplats för personer med funktionsnedsättning. Det innebär att såväl lokalerna som inredningen och utrustningen måste vara tillgängliga och användbara.

Det handlar inte enbart om lokalernas tillgänglighet, utan även om den omgivande miljön, exempelvis gångvägar och parkeringsplatser.

Frågor om myndigheternas lokaler gäller endast huvudkontoret.

De flesta myndigheters har tillgängliga entréer till huvudkontoret

För att kunna besöka eller arbeta på en myndighet måste personer kunna ta sig fram till och igenom entrén. Det förutsätter bland annat att det finns en tillgänglig gångväg mellan byggnadens entré och parkeringsplats, angöringsplats, allmän gångväg eller hållplats. Reserverade parkeringsplatser ska, vid behov, finnas för arbetstagare med funktionsnedsättning och ska helst anordnas inom 10 meters gångavstånd från entrén. För besökare ska det finnas en angöringsplats samt ett antal reserverade parkeringsplatser, även dessa ska helst anordnas inom 10 meters gångavstånd från entrén och som högst 25 meter.

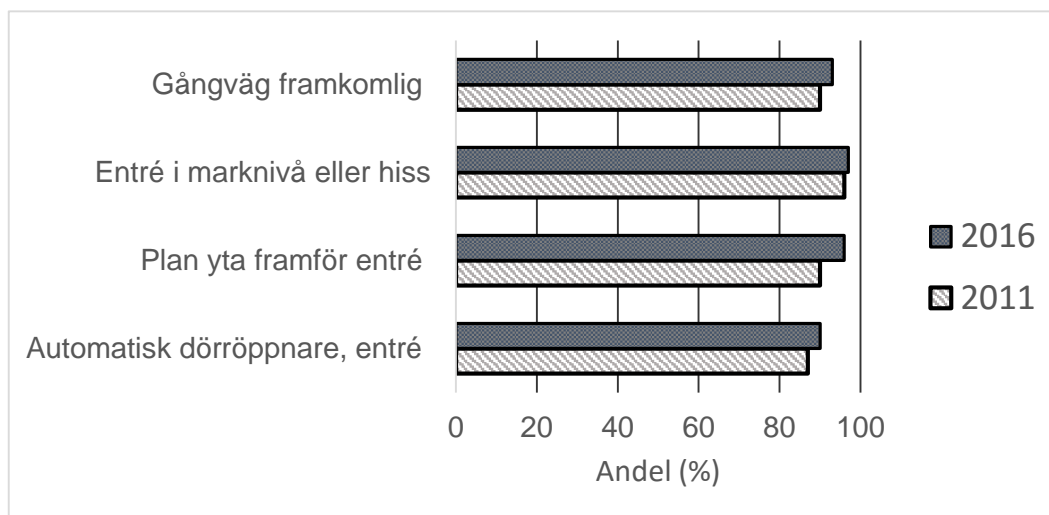
Precis som tidigare år uppger en stor andel av myndigheterna att gångvägen till myndighetens entré är framkomlig för de som använder rullstol. Merparten av myndigheterna anger även att de har en entré i marknivå, eller att denna är kompletterad med ramp eller hiss.

En stor andel av myndigheterna anger att entrédörren är kompletterad med en automatisk dörröppnare. En av tio saknar fortfarande en sådan.

Redan år 2011 uppgav ett stort antal myndigheter att tillgängligheten var god inom dessa områden, men små förbättringar har ändå skett över tid (se diagram 26 nedan).

Diagram 26. Tillgänglig entré. Myndigheter som anger att gångvägen är framkomlig, att entrén är i marknivå eller kompletterad med ramp, att det finns en plan yta framför entrén och att entrén har en automatisk dörröppnare. 2011 och 2016. Procent.

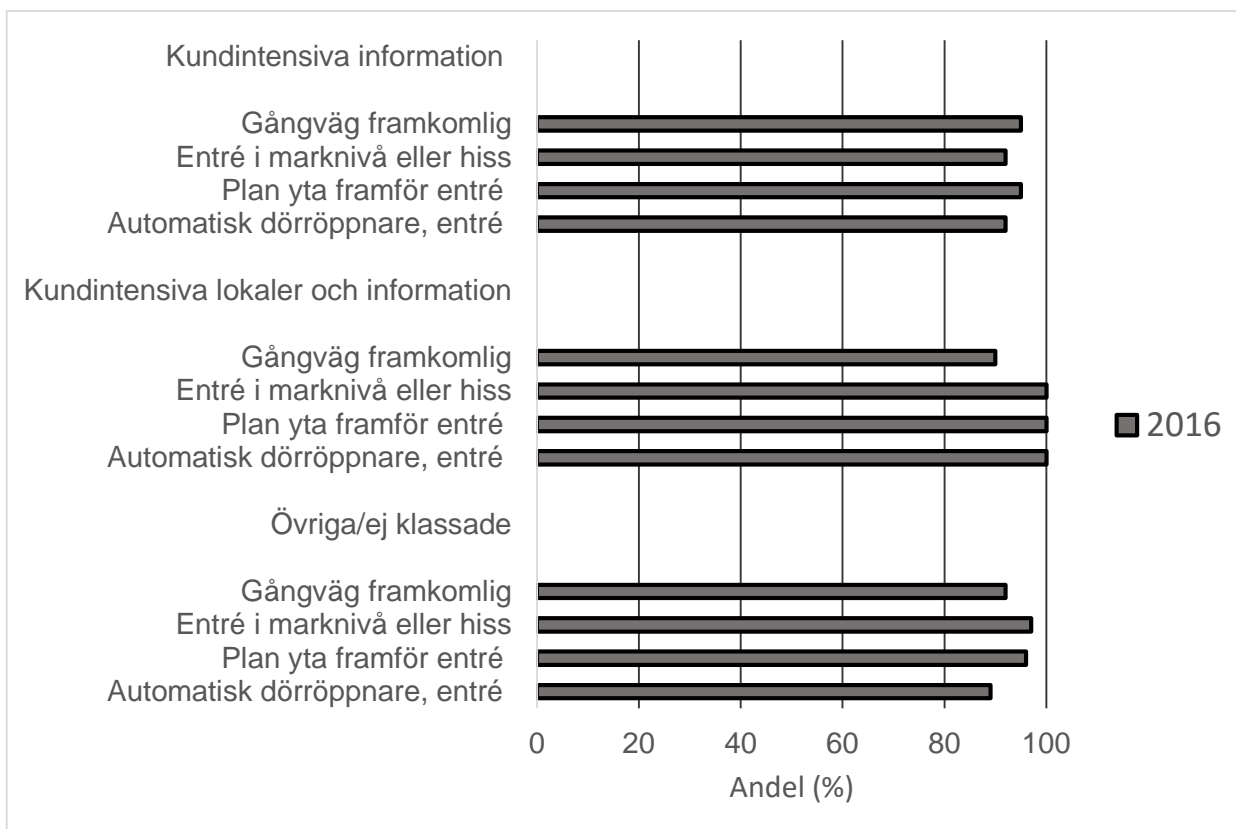

Fyra av fem myndigheter anger att det finns en angöringsplats inom 10 meter från entrén och drygt en av tio uppger att det finns inom 25 meter.

Andelen som kan erbjuda reserverade parkeringsplatser är betydligt lägre. Ungefär hälften av myndigheterna uppger att en sådan finns inom 10 meter från entrén och drygt var fjärde att det finns inom 25 meter. Över tid har andelen ökat till viss del både när det gäller angöringsplatser samt reserverade parkeringsplatser.

Det finns vissa skillnader i resultaten mellan myndigheter som klassas som kundintensiv och myndigheter som inte klassas som kundintensiv. En högre andel av myndigheterna, som klassade som kundintensiva när det kommer till lokaler och information, uppger att deras entré är tillgänglig. Annars är, vilket har redogjorts för innan, resultaten höga överlag för myndigheterna inom detta område oavsett om de är kundintensiva eller ej.

Diagram 27. Tillgänglig entré. Kundintensiva. Myndigheter som anger att gångvägen är framkomlig, att entrén är i marknivå eller kompletterad med ramp, att det finns en plan yta framför entrén och att entrén har en automatisk dörröppnare. År 2016. Procent.

Lokalers tillgänglighet blir allt bättre

Personer med nedsatt syn och/eller kognitiva svårigheter ska kunna orientera och förflytta sig utan att utsättas för onödiga säkerhetsrisker. Det handlar exempelvis om att på egen hand kunna ta sig till receptionen eller hissen. Lokalernas utformning ska underlätta så att det går att förflytta sig självständigt i hela byggnaden. Personer med nedsatt hörsel ska kunna erbjudas en god ljudmiljö så att de så långt som möjligt kan ta del av information och delta i verksamheten. Det kan bland annat innebära att det finns kompletterande hörselanläggningar i samlings-salar. Det kan även handla om att arbeta med akustiken i lokalerna.

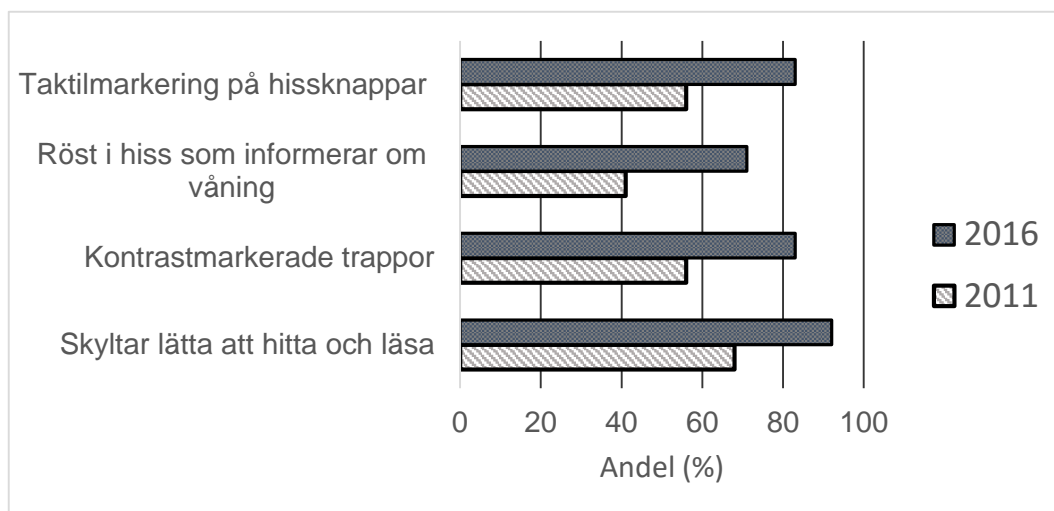
I årets undersökning anger 83 procent av myndigheterna att det finns taktillmarkering på hissknappar och en röst som informerar om våning,

83 procent uppger att trapporna helt eller delvis kontrastmarkerade och 92 procent uppger att de har utformat sina skyltar så att de är lätta att upptäcka och läsa för personer med nedsatt syn. En stor andel, 96 procent, uppger också att stora glasytor är helt eller delvis tydligt markerade. Andel som uppger att det finns en röst som informerar om våning är något mindre, 71 procent.

Det har skett stora förbättringar mellan åren 2011 och 2016 när det kommer till myndigheternas arbete med tillgängligheten i lokalerna. Detta ökar möjligheten för personer med funktionsnedsättning att besöka och arbeta på myndigheterna. En förklaring till de stora förbättringarna som går att se över tid kan delvis vara att frågorna förändrades i sin form 2013, då alternativet ”delvis” lades till. Samtidigt är det en större andel som uppger att de har åtgärdat bristerna fullständigt, än vad som var gällande 2011.

En allt större andel av myndigheterna uppger att de har hörselteknisk-utrustning i en eller flera lokaler, 77 procent år 2016 jämfört med 63 procent år 2011. Framförallt har det blivit vanligare att kunna erbjuda sådan utrustning i flera lokaler.

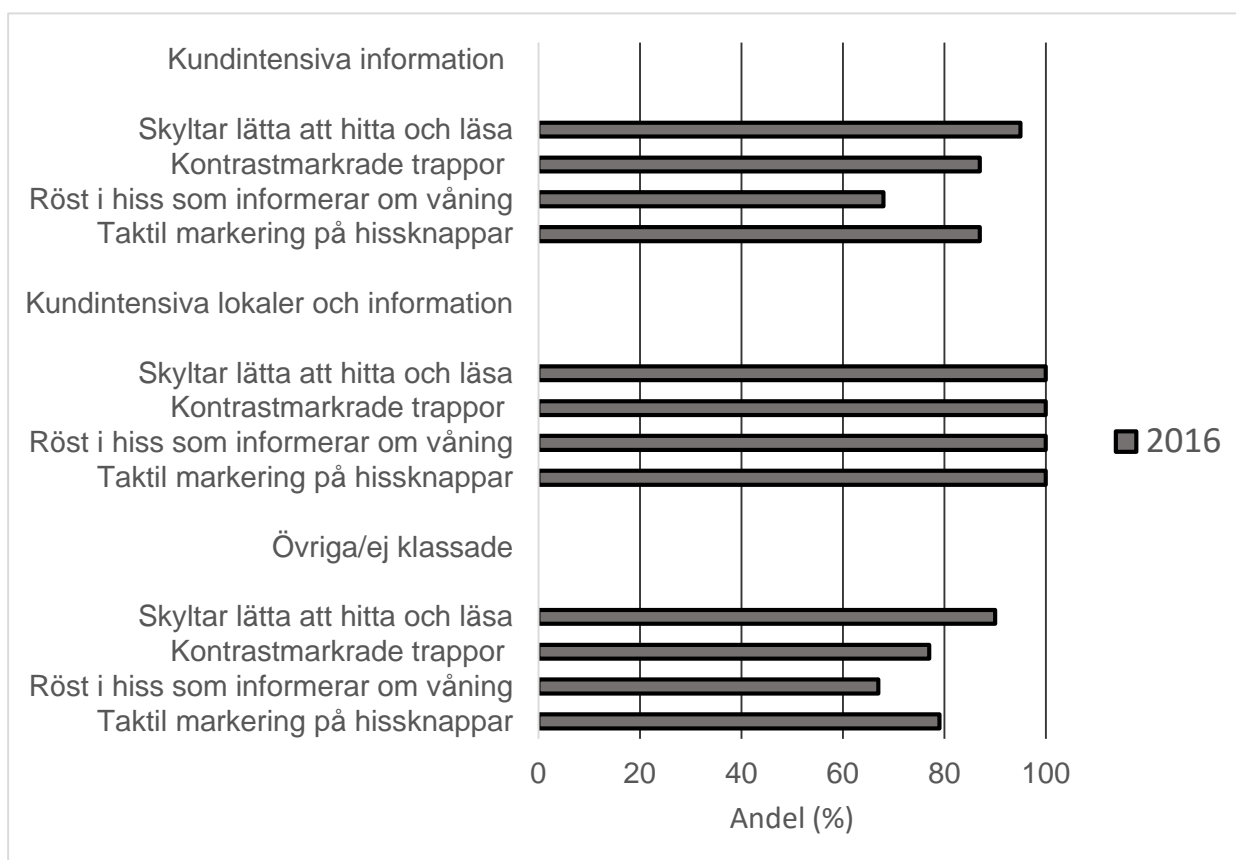
Diagram 27. Fungerar för besökare med nedsatt syn. Myndigheter som anger att de har taktilmakering på hissknappar, röst som informerar om våning, kontrast markerade trappor och skyltar som är lätta att läsa. 2011 och 2016. Procent.

Tillgängligheten i lokalerna är bättre för besökare om myndigheten är kundintensiv när det kommer till lokaler- och information. I diagram 28

framkommer det att alla myndigheter inom denna grupp uppger att lokalerna delvis eller fullständigt fungerar för personer med nedsatt orienteringsförmåga. Detta kan jämföras med gruppen övriga/ej klassade där andelen är betydligt lägre, om än hög i relation till andra områden som klargjorts för i rapporten. Det finns också skillnader, om än inte lika betydande, mellan de myndigheter som är kundintensiva när det kommer till att erbjuda information till medborgarna, där en mindre andel anger att lokalerna fungerar för personer med nedsatt orienteringsförmåga och syn.

Diagram 28. Kundintensiva. Fungerar för besökare med nedsatt syn. Myndigheter som anger att de har taktillmörkning på hissknappar, röst som informerar om våning, kontrast markerade trappor och skyltar som är lätta att läsa. År 2016. Procent.

Myndigheterna tycks ha blivit bättre på att ta hänsyn till personer med allergi och överkänslighet. Framförallt har andelen myndigheter som avråder från parfym ökat, liksom andelen myndigheten som inte har

allergiframkallande växter. Andelen myndigheter som anger att de avråder från användandet av parfym är idag 54 procent och 90 procent uppger att de inte använder starkt doftande rengöringsmedel. Allt fler myndigheter anger också att de har pälsdjursförbud, där en ökning har skett med tre procent sedan föregående år.

Slutsatser

Förordning (2001:526) har haft en övergripande effekt på myndigheternas arbete med tillgängligheten, men betydligt mer måste åstadkommas innan alla kan ha möjligheten att på lika villkor ta del av myndigheternas verksamhet. Det har skett en positiv utveckling under strategiperioden, men trots detta pekar de övergripande resultaten och framförallt de mellan de olika kategorierna av myndigheter på att utvecklingen går för långsamt sett till de nationella målen för funktionshinderspolitiken.

Det finns också en otydlighet kring vilket ansvar som finns kopplat till förordning (2001:526). Där fluktuationer i de redovisade resultaten tyder på att funktionshinderperspektivet inte alltid är integrerat till fullo i myndigheternas verksamhet och där tillgänglighetsarbetet således blir lidande utifrån vilka resurser som finns, både ekonomiskt och tidsmässigt. Den största utvecklingen kan noteras hos myndigheter och/eller inom områden där en tydlig styrning i form av uppdrag, lagstiftning eller annan styrning finns.

I samtal med myndigheterna har det framkommit att styrningen är en viktig del i hur frågan lyfts inom verksamheten och vilken plats den får. Det kan handla om att direktiv ges centralt, exempelvis från respektive departement eller att det finns ett tydligt fokus för frågan på ledningsnivå.

Strukturella insatser är viktiga

Kartläggningen av perioden 2011-2016 visar att allt färre myndigheter har en handlingsplan samt har utsett en samordnare.

Genom att studera utfallet av att ha en samordnare, utifrån kategorin övriga myndigheter, går det att se effekten för myndigheternas generella arbete med tillgängligheten på en strukturell nivå.

De myndigheter som har en samordnare har i större utsträckning även en handlingsplan. Det går även att se att många av myndigheterna som utsett en samordnare i högre grad har genomfört inventeringar, integrerat ett funktionshinderperspektiv i de övriga planprocesserna och framförallt åtgärdat brister i publika utrymmen och personalrum.

Detta behöver dock inte vara talande för alla myndigheter, då det går att ta hänsyn till den generella tillgängligheten på andra sätt, exempelvis via planprocesserna. Här kan vi se att en ökning har skett under strategiperioden, framförallt när det kommer till det systematiska arbetsmiljöarbetet. Däremot finns stora variationer inom de olika planprocesserna och i vilken grad funktionshinderperspektivet finns integrerat i dessa. Det skulle delvis kunna förklara den utveckling vi kan se under strategiperioden.

Positivt att tillgängligheten ökar för medborgarna

Myndigheterna har framförallt blivit bättre på den ”besökande” verksamheten. Stora framsteg går framförallt att se i den fysiska miljön, något som öppnar upp för besökare att kunna ta del av myndigheternas verksamhet.

Utvecklingen har även gått framåt när det gäller den digitala utvecklingen och kommunikationen. Allt fler myndigheter har utvecklat sina hemsidor efter rådande internationella standarder för tillgänglighet, samt har en tydligare struktur och formgivning på sina hemsidor. Bakgrunden till detta kan vara att tillgänglighet på webben har stått i fokus bland annat i EU:s föreskrifter och rekommendationer. Det är dock inte lika vanligt att myndigheterna tillhandahåller information i andra format som inte är digitala.

Årets rapport visar också att myndigheter som har en mer kundintensiv roll i högre grad vidtar åtgärder som möjliggör för medborgarna att ta del av information och att besöka myndigheten.

Större fokus på ansvaret som arbetsgivare behövs

Trots den positiva utvecklingen finns stora variationer inom de områden som beaktas. Det är till exempel vanligare att myndigheter genomför åtgärder inom publika utrymmena snarare än i personalutrymmen. Myndigheter tar i lägre utsträckning hänsyn till de faktorer som möjliggör för personer med funktionsnedsättning att arbeta på myndigheterna. Det är få myndigheter som exempelvis ställer krav på tillgänglighet i upphandling av varor och tjänster, detsamma är gällande när det kommer till att avsätta pengar i budgeten för tillgänglighetsarbetet.

En möjlig orsak till detta skulle kunna vara att personer med funktionsnedsättning många gånger ses som ”kunder” snarare än potentiella medarbetare. I de öppna kommentatorsfälten lyfter exempelvis vissa myndigheter fram, i relation till möjligheten att arbeta på myndigheten, att åtgärder kommer att vidtas när det blir aktuellt. Något som pekar på komplexiteten med att till fullo integrera ett funktionshinderperspektiv inom verksamheten.

I relation till denna problematik visar årets undersökning, men också utvecklingen över tid, att myndigheterna har blivit bättre på att vidta särskilda åtgärder utifrån rådande arbetsmiljölag. Det innebär att myndigheterna har blivit generellt bättre på att erbjuda exempelvis anpassade lösningar så att de som redan arbetar på myndigheten ska kunna göra detta på samma villkor som andra. Samtidigt är det betydligt ovanligare att vidta generella åtgärder som möjliggör för personer med funktionsnedsättning att söka arbete på samma villkor som andra. Det pekar i viss mån på att lösningar görs när det blir nödvändigt snarare än att perspektivet finns med från början.

Stora skillnader mellan myndighetskategorierna

Trots att utvecklingen överlag gått framåt under strategiperioden, blir det samtidigt tydligt att utvecklingen skiljer sig åt mellan de olika kategorierna av myndigheter.

I förordning (2001:526) lyfts handlingsplaner och inventering fram som ett instrument för att säkerställa arbetet med tillgängligheten. Denna utveckling har under strategiperioden delvis stannat av för att i år visa på en negativ utveckling.

Genom att bryta ned resultaten på kategorier av myndigheter går det dock att se att framförallt de strategiska myndigheterna har haft en positiv utveckling under strategiperioden. Samtidigt har kategorin övriga myndigheter haft en tydligare negativ utveckling än utvecklingen överlag.

En förklaring kan vara att de strategiska myndigheterna tydligare har identifierat sitt ansvar inom funktionshinderspolitiken och därigenom också tagit ett större tag om det funktionshinderspolitiska arbetet, utöver det som ligger inom ramen för målen i strategin.

De strategiska myndigheterna visar på de flesta områden upp resultat och en utveckling som skiljer sig avsevärt gentemot resterande kategorier av myndigheter. Framförallt är resultaten jämnt fördelade över områdena, vilket inte är fallet för någon annan kategori. Det indikerar att det finns ett övergripande arbete med tillgänglighet inom verksamheterna och ett tydligare helhetsperspektiv.

Det finns för de strategiska myndigheterna en tydligare koppling till förordning (2001:526) via delmålen och den årliga åiterrapporteringen till regeringen. Förmodligen har de även gynnats av den återkoppling och samverkan som de strategiska myndigheterna har haft med varandra och Handisam/MFD. Flera uppger att samverkan har inneburit en tydligare förståelse för funktionshinderperspektivet och vikten av att det finns integrerat i verksamheten som helhet.

Vidare ligger museerna i flera avseenden i framkant och har även uppvisat en positiv utveckling under strategiperioden år 2011-2016. En möjlig förklaring kan vara att Kulturrådet, i roll av strategisk myndighet, i ett av sina delmål har som krav att samtliga kulturinstitutioner som får statsbidrag ska en handlingsplan för ökad tillgänglighet.

En annan kategori som har gått framåt i arbete med att ta fram handlingsplaner och utse samordnare är domstolar. Den positiva utvecklingen skulle möjligtvis, likt museernas, kunna förklaras av Domstolsverkets roll som strategisk myndighet. Ett av Domstolsverkets delmål har varit att via e-utbildning stärka kompetensen hos all personal i Sveriges domstolar kring förutsättningar och behov hos personer med funktionsnedsättning. Något som även kan förklara domstolarnas stärkta positiva utveckling när det kommer till att vidta generella åtgärder för att personer med funktionsnedsättning ska kunna söka anställning.

Det är till viss del problematiskt att jämföra de olika kategoriernas utveckling över tid, då storleken mellan dem varierar, och där små förändringar för somliga får större genomslag än för andra. Samtidigt speglar andelsökningen utvecklingen inom de olika kategorierna och det är också på det sättet som jämförelserna bör tolkas.

Bilaga 1. Kriterier

Grundläggande kriterier för tillgänglighet

1. Har handlingsplan
2. Har utsett samordnare
3. Har inventerat lokaler
4. Har inventerat skriftlig information
5. Har inventerat kommunikationen
6. Har inventerat webbplatsen
7. Har åtgärdat publika utrymmen
8. Har åtgärdat personalutrymmen
9. Ingår i brandskyddet
10. Har utbildat personer med personalansvar
11. Har rutiner för alternativa format
12. Alternativa format går att beställa – anges i alla eller vissa publikationer
13. Har utformat webbplatsen enligt internationell standard

Kriterier för kommunikation och information

1. Möjligt att kommunicera via taltjänst
2. Möjligt att kommunicera via Teletal
3. Möjligt att kommunicera via förmedlingstjänst för Texttelefoni
4. Möjligt att kommunicera via förmedlingstjänst för Bildtelefoni
5. Information på lättläst svenska finns

6. Information i Daisyformat finns
7. Information inspelad på teckenspråk finns
8. Information finns i Word-format eller som tillgänglig PDF
9. Webbplatsen har tydlig struktur
10. Webbplatsen har överskådlig formgivning
11. Webbplatsens språk är enkelt, tydligt och begripligt
12. Webbplatsen har information på lästlöst svenska
13. Webbplatsen innehåller teckentolkad information
14. Webbplatsen har alternativ texter som beskriver bilder

Kriterier för lokaler (huvudkontoret)

1. Reserverad parkeringsplats finns inom 25 m från entrén
2. Framkomlig gångväg till entrén för personer som använder rullstol finns
3. Entré i marknivå eller ramp/hiss finns
4. Automatisk dörröppnare i entrén finns
5. I entrén finns ingen tröskel eller högst 15 mm och avfasad tröskel
6. Toalett med plats för eldriven rullstol finns
7. Markeringar på stora glasytor finns
8. Taktill markering på hissknappar finns
9. Röst i hiss som informerar om våningsplan finns
10. Trappor är kontrastmarkerade
11. Konstaterande dörrar finns
12. Skyltar är lätta att hitta och läsa

13. Hörselteknisk utrustning finns i en eller flera lokaler
14. Avråder användning av parfym
15. Har pälsdjursförbud
16. Har inga allergiframkallande växter
17. Har inget starkt doftande rengöringsmedel

Bilaga 2. Resultat i tabellform

Här redogörs för indikatorerna för tillgänglighetsarbetet (processen) och tillgängligheten (hur det ser ut) på myndigheterna enligt enkätsvaren för 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 och 2016.

Mellan åren 2011-2014 svarade polismyndigheterna på enkäten, men 2015 slogs dessa ihop till en myndighet

*** Frågorna överensstämmer inte helt mellan åren. Några frågor har exempelvis kompletterats med ett nytt svarsalternativ

- ”delvis” och frågan Inläst (CD, Mp3) ingår år 2013 i frågan om Daisyformat. Detta gäller för alla tabeller i bilaga 2.

Tabell 1 – Bilaga 2. Antal svarande myndigheter

Antal svarande myndigheter	År 2011	År 2012	År 2013	År 2014	År 2015	År 2016
Antal respondenter	303	301	301	297	271	276
Bastal: Antal svarande myndigheter	268	275	289	285	257	274
Svarsfrekvens (i procent)	88	92	96	96	95	99
*Bastal: Antal svarande utom domstolar	205	208	218	216	189	201
**Bastal: Antal svarande utom domstolar och polismyndigheter 2013 och 2014	185	186	197	196	189	201
Antal domstolar	63	67	71	69	68	73
Antal svarande polismyndigheter	20	21	21	20	-	-
*** Frågorna överensstämmer inte helt mellan						

Antal svarande myndigheter	År 2011	År 2012	År 2013	År 2014	År 2015	År 2016
åren. Exempelvis har några frågor kompletterats med ett nytt svarsalternativ- "delvis" och frågan Inläst (CD, Mp3) ingår i år 2013 i frågan om Daisyformat						

Tabell 2 – Bilaga 2. Tillgänglighetsarbete i procent åren 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 och 2016. Verksamhet – Tillgänglighetsarbete. Procent.

Ämnesområde Verksamhet – Tillgänglighetsarbete	År 2011	År 2012	År 2013	År 2014	År 2015	År 2016
Färdig handlingsplan	70	70	70	70	70	68
Utsett samordnare	64	61	60	64	61	62
Kontakt med funktionshinderorganisationer	34	38	39	40	45	44
Inventerat lokaler till stor del eller fullständigt*	83	83	84	86	90	88
Inventerat skriftlig information*	42	38	41	42	48	44
Inventerat kommunikation*	45	49	49	55	59	57
Inventerat webbplats**	70	68	72	76	76	77
Åtgärdat publika lokaler*/***	67	70	75	78	83	83
Åtgärdat personalutrymmen*	61	62	68	72	76	78

Tabell 3 – Bilaga 2. Tillgänglighetsarbete i procent åren 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 och 2016. Ämnesområde Verksamhet – Funktionshinderperspektivet finns integrerat i. Procent.

Ämnesområde Verksamhet – Funktions- hinderperspektivet finns integrerat i	År 2011	År 2012	År 2013	År 2014	År 2015	År 2016
Det systematiska arbetsmiljöarbetet	80	84	83	81	90	88
Mångfaldsplanen	64	68	71	71	72	71
Jämställdhetsplanen	67	69	74	71	74	74
Systematiska brandskyddsarbetet	67	73	74	72	80	78
Rekryteringspolicyn	51	56	53	55	60	60
Verksamhetsplanen	54	57	53	55	61	54
Krav på tillgänglighet i upphandlingar	39	43	45	46	46	47
Pengar finns avsatta i budgeten för åtgärder	39	37	40	45	48	46

Tabell 4 – Bilaga 2. Tillgänglighetsarbete i procent åren 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 och 2016. Verksamhet – Arbete, rekrytering, utbildning. Procent.

Ämnesområde Verksamhet – Arbete, rekrytering, utbildning	År 2011	År 2012	År 2013	År 2014	År 2015	År 2016
Rutiner för klagomål	61	63	69	67	74	74
Genomfört utbildning om tillgänglighet***	26	27	27	32	41	43
Utbildat personer med personalansvar***	65	78	84	85	86	84
Vidtagit generella åtgärder för anställning	40	42	40	46	44	46
Vidtagit särskilda åtgärder för anställning	77	76	72	80	82	81

Tabell 5 – Bilaga 2. Tillgänglighetsarbete i procent åren 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 och 2016. Kommunikation och information – Rutiner att kommunicera via förmedlingstjänst. Procent.

Ämnesområde Kommunikation och information – Rutiner att kommunicera via förmedlingstjänst	År 2011	År 2012	År 2013	År 2014	År 2015	År 2016
Rutiner för Taltjänst	30	37	39	42	44	45
Rutiner för TeleTal	25	28	31	35	39	39
Rutiner för Texttelefoni	28	33	34	35	37	39
Rutiner för Bildtelefoni	11	18	19	21	26	26

Tabell 6 – Bilaga 2. Tillgänglighetsarbete i procent åren 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 och 2016. Kommunikation och information – Grundläggande information finns på. Procent.

Ämnesområde Kommunikation och information – Grundläggande information finns på	År 2011	År 2012	År 2013	År 2014	År 2015	År 2016
Lättläst svenska*	54	56	57	55	58	56
Inläst (kassett, cd, mp3)*, ***	11	11	-	-	-	-
Daisyformat*, ***	11	13	20	23	26	27
Teckenspråk*	17	16	19	23	31	32
Word eller tillgänglig PDF*	60	60	55	61	67	61

Tabell 7 – Bilaga 2. Tillgänglighetsarbete i procent åren 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 och 2016. Kommunikation och information – rutiner för alternativa format. Procent.

Ämnesområde Kommunikation och information – rutiner för alternativa format	År 2011	År 2012	År 2013	År 2014	År 2015	År 2016
Lättläst svenska	30	35	37	38	42	40
Punktskrift	13	13	16	18	24	23
Inläst (kassett, cd, mp3), ***	20	20	-	-	-	-
Daisy format ***	15	15	23	26	31	32
Teckenspråk	11	12	15	18	25	24
Storstil	36	36	38	42	44	43
Word eller tillgänglig PDF	54	61	60	64	63	62

Ämnesområde Kommunikation och information – rutiner för alternativa format	År 2011	År 2012	År 2013	År 2014	År 2015	År 2016
Anger i publikationer att de går beställas i alternativa format*	25	27	28	27	32	32

Tabell 8 – Bilaga 2. Tillgänglighetsarbete i procent åren 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 och 2016. Webbplatsen – Webbplatsen. Procent.

Ämnesområde Webbplatsen – Webbplatsen	År 2011	År 2012	År 2013	År 2014	År 2015	År 2016
Webbplatsen anpassad efter internationell standard**, ***	73	78	83	86	88	87
Tydlig struktur**	83	86	88	90	91	89
Tydlig och överskådlig formgivning**	91	94	92	91	94	92
Klarspråk: enkelt, tydligt, begripligt**	79	81	82	84	88	83
Lättläst**	59	61	62	58	60	59
Teckentolkad**	18	16	21	24	32	33
Alt-texter**	70	74	76	73	78	76

Tabell 9 – Bilaga 2. Tillgänglighetsarbete i procent åren 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 och 2016. Webbplatsen – Utvärderad tillsammans med användare med funktionsnedsättning. Procent.

Ämnesområde Webbplatsen – Utvärderad tillsammans med användare med funktionsnedsättning	År 2011	År 2012	År 2013	År 2014	År 2015	År 2016
Webbplatsen utvärderad**	47	55	53	50	53	54

Ämnesområde Webbplatsen – Utvärderad tillsammans med användare med funktionsnedsättning	År 2011	År 2012	År 2013	År 2014	År 2015	År 2016
Interna digitala system, diarium utvärderade**	13	22	21	22	20	19
E-tjänster är utvärderade**	20	24	24	20	27	24

Tabell 10 – Bilaga 2. Tillgänglighetsarbete i procent åren 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 och 2016. Besöka lokaler – Fungerar för personer med nedsatt rörelseförmåga. Procent.

Ämnesområde Besöka lokaler – Fungerar för personer med nedsatt rörelseförmåga	År 2011	År 2012	År 2013	År 2014	År 2015	År 2016
Angöringsplats inom 10 m	76	80	79	80	81	80
Angöringsplats inom 10 till 25 m	15	15	13	14	14	13
Reserverad parkeringsplats inom 10 m	46	45	47	47	47	48
Reserverad parkeringsplats inom 10 till 25 m	26	27	26	27	27	28
Gångväg framkomlig	90	94	92	93	96	93
Entré i marknivå eller hiss	96	97	98	97	99	97
Plan yta framför entré	90	94	94	96	98	96
Automatisk dörröppnare, entré	87	87	88	89	92	90
Ingen tröskel eller 25/15 mm/avfasad ***	90	91	89	89	88	93
Entré för personer med rörelsehinder är huvudentré	84	86	85	85	87	88

Ämnesområde Besöka lokaler – Fungerar för personer med nedsatt rörelseförmåga	År 2011	År 2012	År 2013	År 2014	År 2015	År 2016
Möjlighet att ta sig till ofta använda lokaler utan att passera nivåskillnader *** (15 mm tröskel)	95	95	96	96	98	99
Toalett för eldriven rullstol	85	84	86	88	91	91

Tabell 11 – Bilaga 2. Tillgänglighetsarbete i procent åren 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 och 2016. Besöka lokaler – Fungerar för personer med nedsatt syn. Procent.

Ämnesområde Besöka lokaler – Fungerar för personer med nedsatt syn:	År 2011	År 2012	År 2013	År 2014	År 2015	År 2016
Ögonhöjdmarkering på stora glasytor***	82	82	88	91	97	96
Taktil markering på hissknappar***	56	67	71	76	77	83
Röst i hiss som informerar om våning***	41	53	58	66	68	71
Kontrastmarkerade trappor***	56	62	76	77	84	83
Kontrasterande dörrar***	48	54	70	72	77	77
Skyltar lätta att hitta och läsa***	68	73	83	89	92	92

Tabell 12 – Bilaga 2. Tillgänglighetsarbete i procent åren 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 och 2016. Besöka lokaler – Fungerar för personer med nedsatt hörsel. Procent.

Ämnesområde Besöka lokaler – Fungerar för personer med nedsatt hörsel:	År 2011	År 2012	År 2013	År 2014	År 2015	År 2016
Hörselteknisk utrustning i en lokal	21	21	23	21	19	19
Hörselteknisk utrustning i fler lokaler	42	46	45	51	59	58
(hörselteknisk utrustning i en eller flera lokaler)	(63)	(67)	(68)	(72)	(78)	(77)

Tabell 13 – Bilaga 2. Tillgänglighetsarbete i procent åren 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 och 2016. Besöka lokaler – fungerar för personer med allergi eller överkänslighet. Procent

Ämnesområde Besöka lokaler – fungerar för personer med allergi eller överkänslighet:	År 2011	År 2012	År 2013	År 2014	År 2015	År 2016
Avråder användning av parfym***	36	43	45	51	50	54
Pälsdjursförbud	69	71	70	76	76	79
Inga allergiframkallande växter	72	78	80	85	86	86
Inget starkt doftande rengöringsmedel	86	86	83	91	90	90

Så tillgänglig är staten 2016

Uppföljning av myndigheternas tillgänglighetsarbete enligt förordning 2001:526

Myndigheten för delaktighet följer upp de statliga myndigheternas arbete med tillgänglighet. Uppföljningen görs via Myndighetsenkäten som skickas till samtliga myndigheter en gång om året.

Den här rapporten innehåller resultaten från den senaste Myndighetsenkäten samt en sammanfattning av utvecklingen under strategiperioden 2011–2016

Resultatet visar att myndigheterna i år har gått bakåt på flera områden i jämförelse med föregående år. Kartläggningen av hela strategiperioden visar, trots årets resultat, på en positiv utveckling av myndigheternas arbete med den generella tillgängligheten. Utvecklingen är inte alltid enkel att klargöra och jämföra eftersom myndigheternas ansvarsområden, verksamheter och roller skiljer sig åt.

Myndigheten för delaktighet
Box 1210, 172 24 Sundbyberg
Besöksadress: Sturegatan 3
08-600 84 00
info@mfd.se
www.mfd.se
Serie A 2016:10